

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
за рік, що закінчився
31 грудня 2019 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Зміст

Стор.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА 1-4

КОМБІНОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ:

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи 5

Комбінований звіт про фінансовий стан 6

Комбінований звіт про зміни у капіталі 7

Комбінований звіт про рух грошових коштів 8

Примітки до комбінованої фінансової звітності:

1. Загальна інформація про діяльність та структура банківської групи	10
2. Операційне середовище	12
3. Основні принципи облікової політики	13
4. Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	32
5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	33
6. Комісійні доходи і витрати	34
7. Операційні витрати	34
8. Податок на прибуток	35
9. Грошові кошти та рахунки у національному банку України	36
10. Кошти в банках	37
11. Кредити клієнтам	38
12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	42
13. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	42
14. Інвестиції в дочірні компанії	42
15. Основні засоби та нематеріальні активи	43
16. Активи з права користування	44
17. Інші активи	45
18. Кошти банків та інших фінансових установ	45
19. Рахунки клієнтів	46
20. Орендні зобов'язання	47
21. Субординований борг	48
22. Інші зобов'язання	49
23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал	49
24. Умовні та контрактні зобов'язання	51
25. Операції з пов'язаними сторонами	52
26. Справедлива вартість фінансових інструментів	54
27. Управління капіталом	55
28. Політика управління ризиками	57
29. Події після звітної дати	77

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонеру АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК»:

Думка

Ми провели аудит комбінованої фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» ("Банк") та інших компаній, що разом утворюють Банківську Групу «ОТП Банк» (надалі – «Банківська Група»), що складається з комбінованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, та комбінованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, комбінованого звіту про зміни у власному капіталі та комбінованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до комбінованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, комбінована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах комбінований фінансовий стан Банківської Групи на 31 грудня 2019 року, та її комбіновані фінансові результати і комбіновані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Положення Національного банку України («НБУ») № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп», як більш детально описано в основі бухгалтерського обліку, що викладена в Примітці 3.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту комбінованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний розділ – основа бухгалтерського обліку та обмеження у розповсюдженні та використанні

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 3 до цієї комбінованої фінансової звітності, в якій пояснюється основа бухгалтерського обліку. Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена у зв'язку із виконанням вимог НБУ відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». У зв'язку із цим ця комбінована фінансова звітність може виявитися непридатною для використання в інших цілях.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту комбінованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту комбінованої фінансової звітності в цілому та враховувалися при формуванні думки щодо цієї комбінованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків відображають оцінку менеджменту 12-місячних очікуваних кредитних збитків за активами на Етапі 1 або очікуваних кредитних збитків на весь строк дії інструменту за активами на Етапі 2 та Етапі 3 на звітну дату.

Вони розраховуються на груповій основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Розрахунок очікуваних кредитних збитків на груповій та індивідуальній основі вимагає застосування суджень. Очікувані кредитні збитки на груповій основі розраховуються за допомогою статистичних моделей, які апроксимують вплив поточних та майбутніх економічних і кредитних умов на великі портфелі кредитів. Вхідні дані для цих моделей є предметом судження керівництва і моделі переглядаються керівництвом. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі необхідне застосування суджень при оцінці сценаріїв очікуваних майбутніх грошових потоків, пов'язаних з цим кредитом. Також, предметом судження є оцінка того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків є ключовим питанням аудиту через суттєвість балансу кредитів, що склали 4,437,008 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 року, і суттєвість суджень при розрахунку, як зазначено в Примітках 3, 11 та 28.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Наші аудиторські процедури включали:

- Оновлення розуміння процесів та контрольних процедур Банківської Групи щодо визначення суттєвого збільшення кредитного ризику та події дефолту, оцінки ймовірності настання дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.
- Щодо очікуваних кредитних збитків на груповій основі доречність змін політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів, була незалежно оцінена із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Ми також оцінили доречність суджень керівництва щодо використовуваних методик розрахунку, сегментації, ідентифікації значного зростання кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування, та вартості застави. Ми перевірили на вибірковій основі повноту і точність історичних даних, використаних як вхідні дані у групових моделях, та перевірили припущення щодо прогнозних даних до зовнішніх макроекономічних прогнозів.
- Щодо індивідуальних резервів доречність змін методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка суми визнаних очікуваних кредитних збитків була проведена на основі детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи. За вибіркою контрагентів розрахунки дисконтованих грошових потоків були перераховані.
- Ми перевірили повноту і точність відповідних приміток до комбінованої фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за комбіновану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання комбінованої фінансової звітності відповідно до принципів, викладених у Примітці 3, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання комбінованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні комбінованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської Групи.

Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що комбінована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї комбінованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення комбінованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у комбінованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Банківську Групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст комбінованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує комбінована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.
- Отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Банківської Групи для висловлення думки щодо комбінованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банківської Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту комбінованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

10 вересня 2019 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами Банківської Групи. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 28 вересня 2018 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Наглядової Ради.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банківської Групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48,50а.

«Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісіз Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за №1973».

ТОВ «Делойт енд Туш Юск»

Сертифікований аудитор

Наталія Самойлова

Сертифікат аудитора банків № 0202
Аудиторської палати України, виданий 24 грудня 2014 року
згідно з рішенням Аудиторської палати України № 304/2
номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 102404

ТОВ «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісіз Компані»
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 48, 50а

27 травня 2020 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Процентні доходи	4, 25	5,941,139	4,796,274
Процентні витрати	4, 25	(2,026,115)	(1,553,043)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти		3,915,024	3,243,231
Комісійні доходи	6, 25	1,714,574	1,502,929
Комісійні витрати	6, 25	(389,471)	(293,888)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	25	188,732	146,742
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	25	164,169	164,224
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		46,119	5,234
Чистий збиток від модифікації фінансових активів	28	(12,884)	(20,320)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти (Формування)/розформування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями	5, 25	(122,241)	(375,447)
Інші доходи	25	(46,447)	4,344
		192,379	98,712
Чистий непроцентний прибуток		1,734,930	1,232,530
Операційний прибуток		5,649,954	4,475,761
Операційні витрати	7, 25	(2,107,443)	(1,769,880)
Прибуток до оподаткування		3,542,511	2,705,881
Витрати з податку на прибуток	8	(615,932)	(478,705)
Чистий прибуток за рік		2,926,579	2,227,176
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,926,579	2,227,176
Інші сукупні (збитки)/доходи: Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків: Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(17,778)	65,464
Інші сукупні (збитки)/доходи		(17,778)	65,464
Всього сукупних прибутків за рік		2,908,801	2,292,640
що належить: Акціонеру Банківської групи		2,908,801	2,292,640
Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:			
Тамаш Хак-Ковач Голова Правління		Наталя Дюба Головний бухгалтер	
27 травня 2020 року		27 травня 2020 року	
Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.			

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,139,593	2,320,458
Кошти в банках	10, 25	4,315,031	2,509,984
Кредити клієнтам	11, 25	32,068,799	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	3,623,425	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	7,212,296	3,677,428
Інвестиції в дочірні компанії	14	139,143	-
Основні засоби та нематеріальні активи	15	669,232	506,109
Активи з права користування	16	202,636	-
Поточні активи з податку на прибуток		64	129,692
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	38,747	177,315
Інвестиційна нерухомість		28,152	39,381
Інші активи	17, 25	545,463	451,244
ВСЬОГО АКТИВІВ		51,982,581	38,686,805
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 25	6,433,103	4,802,234
Рахунки клієнтів	19, 25	35,111,458	26,750,669
Орендні зобов'язання	20	184,078	-
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		84,827	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	8	-	53,565
Субординований борг	21	433,816	483,579
Інші зобов'язання	22, 25	1,086,061	856,321
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		43,333,343	32,946,368
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		51,216	68,994
Нерозподілений прибуток/(накопичений дефіцит)		716,125	(2,210,454)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		8,649,238	5,740,437
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		51,982,581	38,686,805

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 травня 2020 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про зміни у капіталі
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Інший додатковий капітал	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(Накопи- чений дефіцит)/ Нерозпо- ділений прибуток	Всього капіталу
1 січня 2018 року	6,240,528	405,075	1,236,294	30,324	(4,437,630)	3,474,591
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	38,670	-	38,670
Чистий прибуток	-	-	-	-	2,227,176	2,227,176
31 грудня 2018 року	6,240,528	405,075	1,236,294	68,994	(2,210,454)	5,740,437
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	(17,778)	-	(17,778)
Чистий прибуток	-	-	-	-	2,926,579	2,926,579
31 грудня 2019 року	6,240,528	405,075	1,236,294	51,216	716,125	8,649,238

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 травня 2020 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		5,529,662	4,730,818
Проценти сплачені		(1,939,390)	(1,526,909)
Комісійні доходи отримані		1,723,100	1,502,042
Комісійні витрати сплачені		(397,051)	(293,888)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		235,180	219,057
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами		167,162	166,613
Інші доходи отримані		232,870	35,636
Операційні витрати сплачені		(1,805,349)	(1,535,321)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		3,746,184	3,298,048
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Збільшення коштів в банках		(483,557)	-
Збільшення кредитів клієнтам		(6,078,036)	(7,465,042)
Збільшення інших активів		(190,437)	(30,003)
Збільшення коштів банків		187,026	4,139
Збільшення рахунків клієнтів		10,248,507	1,205,671
Збільшення інших зобов'язань		190,996	40,390
Грошові кошти отримані/(використані) від операційної діяльності до оподаткування		7,620,683	(2,946,797)
Податок на прибуток сплачений		(316,404)	(38,686)
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		7,304,279	(2,985,483)
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів		(216,939)	(175,775)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		11,931	4,891
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(36,892,685)	(23,182,763)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		34,384,496	22,805,069
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(112,055,300)	(98,270,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		108,521,000	99,050,003
Придбання підприємства	14	(139,143)	-
Чисті грошові кошти (використані)/отримані в інвестиційній діяльності		(6,386,640)	231,425

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Находження позикових коштів від міжнародних фінансових організацій та інших фінансових установ		3,820,996	1,685,356
Погашення позик, отриманих від інших фінансових установ		(1,582,788)	(235,505)
Находження від субординованого боргу		-	443,487
Погашення орендних зобов'язань		(161,349)	-
Чисті грошові кошти отримані в фінансової діяльності		2,076,859	1,893,338
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(844,189)	(206,305)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		2,150,309	(1,067,025)
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на початок року	9	4,828,242	5,895,267
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на кінець року	9	6,978,551	4,828,242

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління
27 травня 2020 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер
27 травня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 10-78, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність та структура Банківської Групи

Дана комбінована фінансова звітність відображає комбінований фінансовий стан та результати діяльності фінансових установ, що знаходяться під спільним контролем OTP Group, та ведуть свою діяльність в Україні: АТ «ОТП БАНК» (надалі – «Банк») та інші фінансові компанії в Україні, під спільним контролем кінцевого акціонера: ТОВ «ОТП Лізинг» та ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал», – що разом утворюють Банківську групу «Банківська Група OTP» (надалі – «Банківська Група»).

Ця Банківська Група була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13 серпня 2013 року № 673. Відповідальною особою Банківської Групи виступає АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Структура Банківської Групи:

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років	Країна здійснення операційної діяльності	Частка власності/ акцій, які беруть участь у голосуванні, (%)	Вид діяльності
АТ «ОТП БАНК»	Україна	-	Банківська діяльність
ТОВ «ОТП Лізинг»	Україна	-	Фінансова оренда
ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»	Україна	9.9%	Інвестиційна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК» є банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Національний Ощадний і Комерційний Банк» (надалі – «OTP Bank Plc.» або «Материнський Банк»). Дозвіл Антимонопольного Комітету України було отримано 15 серпня 2006 року. Згідно з рішенням Комісії Національного банку України (надалі – «НБУ») з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 2 жовтня 2006 року №266 OTP Bank Plc. отримав дозвіл НБУ на придбання 100% акціонерного капіталу Банку.

7 листопада 2006 року до державного реєстру банків здійснено запис про реєстрацію редакції статуту Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк» у зв'язку зі зміною назви Банку з Акціонерний комерційний банк «Райффайзенбанк Україна» на Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк». Дана подія відбулась після завершення процедури придбання OTP Bank Plc. Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна», що був заснований на підставі Договору про створення та діяльність Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» від 13 листопада 1997 року та рішення Установчих зборів Банку від 28 листопада 1997 року.

На виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року (зі змінами) та у відповідності з рішенням Загальних зборів акціонерів від 23 квітня 2009 року (Протокол №53) Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк» змінило своє найменування на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

У відповідності до Рішення Загальних зборів акціонерів від 5 квітня 2018 року (Протокол №77) ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» змінило тип акціонерного товариства АТ «ОТП Банк» з публічного на приватне та відповідно змінено найменування на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Юридична адреса та місцезнаходження Банку: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 43.
Країна реєстрації – Україна.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність у 2019 році (продовження)

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами НБУ та інших органів виконавчої влади.

Учасник (акціонер) Банку. Станом на 31 грудня 2019 року єдиним акціонером Банку виступає OTP Bank Plc. («ОТП Група»), юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16.

Материнський Банк OTP Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. ОТП Група є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги в сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

OTP Bank Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний Ощадний і Комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Організаційна структура Банку. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 88 безбалансових операційних відділень (2018: 86 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані НБУ), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу Банку. Станом на 31 грудня 2019 року кількість працівників Банку становить 3,362 особи (2018: 3,437 осіб).

Ліцензії та дозволи Банку. На підставі ліцензії НБУ №191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андеррайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

ТОВ «ОТП Лізинг» було утворене як товариство з обмеженою відповідальністю згідно із законодавством України у червні 2008 року. Основна діяльність компанії полягає в операціях з фінансової оренди. Компанія здійснює діяльність на підставі ліцензії, виданої Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 31 липня 2008 року.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років єдиним акціонером ТОВ «ОТП Лізинг» є Приватна компанія з обмеженою відповідальністю «ОТП Холдинг Лімітед», Кіпр.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років кінцевою контролюючою стороною виступає Материнський Банк Банківської Групи компаній «ОТП» – OTP Bank Plc., юридична особа, зареєстрована згідно із законодавством Угорщини і розташована за адресою: вул. Надор, 16, Будапешт, H-1051, Угорщина/Nádor u. 16, Budapest, H-1051, Hungary.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років кількість працівників Компанії становила 110 осіб і 94 особи, відповідно.

Юридична адреса ТОВ «ОТП Лізинг»: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, буд. 43.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація та структура Банківської Групи (продовження)

ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» – компанія під спільним контролем з Банком, статут було зареєстровано 26 липня 2007 року. Основна діяльність компанії полягає в управлінні інвестиційними фондами. Компанія має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України на здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів серії АД №075876. Строк дії ліцензії – з 29 вересня 2012 року, необмежений.

Часткою 90.1% у ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» володіє ТОВ «ОТП Фанд менеджмент Пте.Лтд» (OTP Alapkezelő Zrt), юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства Угорщини та входить до Банківської Групи компаній OTP Bank Plc., а часткою у 9.9% володіє Банк.

Юридична адреса ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»: Україна, 03150, м. Київ, вул. Фізкультури, буд. 28 літера «Д».

Кінцевою контролюючою стороною Банківської Групи є OTP Bank Plc.

Результати роботи Банківської Групи в 2019 році викладені в примітках до цієї комбінованої фінансової звітності.

2. Операційне середовище

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації після років політичної та економічної напруги. У 2019 році українська економіка продовжувала відновлюватись та досягла зростання реального ВВП у розмірі близько 3.6% (2018: 3.3%), мала невисокий рівень інфляції у розмірі 4.1% (2018: 9.8%), а також продемонструвала стабілізацію національної валюти (зміцнення національної валюти приблизно на 5% щодо долару США та на 11% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік).

Україна продовжує обмежувати свої політичні та економічні зв'язки із Росією, беручи до уваги анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС.

Для подальшого сприяння провадження господарської діяльності в Україні НБУ, починаючи з 20 червня 2019 року, ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів із липня 2019 року та поступово знижував свою облікову ставку, вперше за останні два роки, з 18% в квітні 2019 року до 11% у січні 2020 року.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2019 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягала погашенню у 2019-2020 роках, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Водночас, Україна успішно пройшла через період президентських та парламентських виборів. Усі новобрані органи влади продемонстрували свої наміри у питаннях запровадження реформ для стимуляції економічного зростання із одночасним забезпеченням макро-фінансової стабільності та лібералізацією економічного середовища. Ці зміни призвели, окрім іншого, до підвищення довгострокового рейтингу дефолту емітента в іноземній та національній валюті, присвоєного Україні рейтинговим агентством Fitch, із показника «В-» до «В», із позитивним прогнозом.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом («МВФ»).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

2. Операційне середовище (продовження)

Крім цього, на початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я («ВООЗ») у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, які вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох компаній у різних секторах економіки, включно, але не обмежуючись, порушенням операційної діяльності у результаті призупинення або закриття виробництва, порушенням ланцюгів постачань, карантинном персоналу, зниженням попиту та труднощами з отриманням фінансування. Окрім того, Банківська Група може зіштовхнутися з іще більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 на операційну діяльність Банківської Групи великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку.

3. Основні принципи облікової політики

Мета складання комбінованої фінансової звітності та основа бухгалтерського обліку. Цю комбіновану фінансову звітність було підготовлено у зв'язку із виконанням вимог Національного банку України відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено із використанням основи комбінування як визначено Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп».

Згідно з Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп», ця комбінована фінансова звітність формується шляхом комбінації фінансових звітностей компаній, які провадять свою діяльність в Україні та є фінансовими компаніями, а також мають спільного кінцевого акціонера разом із Банком. Станом на 31 грудня 2019 року у Банківську групу «Банківська Група ОТП» входять: АТ «ОТП БАНК», ТОВ «ОТП Лізинг» та ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал». Ця Банківська Група була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13 серпня 2013 року № 673. Зміни щодо складу Банківської Групи станом на 31 грудня 2019 року відсутні.

Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Дана комбінована фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

Дана комбінована фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

Банківська Група веде свій бухгалтерський облік наступним чином:

- Банк керується нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України з урахуванням основних положень МСФЗ;
- ТОВ «ОТП Лізинг» керується нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в фінансових установах з урахуванням основних положень МСФЗ;
- ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» керується Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку України щодо форми подання форм звітності з урахуванням положень МСФЗ щодо порядку обліку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі бухгалтерських записів, які ведуться згідно з вищезазначеними правилами, та містить коригування та рекласифікації, необхідні для приведення її у відповідність із положеннями МСФЗ. Ці коригування та рекласифікації включають певні коригування оцінок та зміни класифікації з метою відображення економічної сутності відповідних операцій, включаючи зміну класифікації певних активів та зобов'язань, доходів та витрат у відповідних статтях комбінованої фінансової звітності.

Основа комбінації. Дана комбінована фінансова звітність включає фінансову звітність підприємств, що здійснюють діяльність в Україні, знаходяться під спільним контролем кінцевого акціонера. Перелік підприємств, що комбінуються, представлено у Примітці 1.

Контроль досягається тоді, коли контролююча сторона:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Фінансова звітність підприємств, що комбінуються, включається у комбіновану фінансову звітність Банківської Групи з дати, коли кінцева контролююча сторона отримує контроль над підприємством, та припиняється, коли вона втрачає контроль над підприємством, але, не раніше затвердження зміненої структури банківської групи НБУ.

У фінансову звітність підприємств, що комбінуються, вносяться коригування для приведення їхньої облікової політики у відповідність до облікової політики Банківської Групи.

Комбінована фінансова звітність була підготовлена на такій основі:

- активи, зобов'язання, прибутки або збитки підприємств, що входять до Банківської Групи, були агреговані у всіх періодах, що надаються;
- всі операції та залишки по операціях між підприємствами Банківської Групи були виключені;
- всі операції та залишки за операціями з підприємствами, що знаходяться під контролем кінцевого акціонера, але не входять до Банківської Групи, класифікуються як операції з пов'язаними сторонами;
- капітал, активи та зобов'язання були агреговані. Відповідно, залишок нерозподіленого прибутку Банківської Групи, представляє собою нерозподілений прибуток підприємств, що входять до Банківської Групи.

Безперервна діяльність. Комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банківська Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонер мають намір і в подальшому розвивати діяльність Банківської Групи в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонера надавати підтримку Банківській Групі, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта. Позиції, включені в комбіновану фінансову звітність Банківської Групи, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банківської Групи («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної комбінованої фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Взаємозалік. Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в комбінованому звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Банківська Група має юридичне право здійснювати залік відображених у комбінованому звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Доходи і витрати не згортаються у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням, при цьому такі випадки окремо розкриваються в обліковій політиці Банківської Групи. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Банківська Група не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

Застосування нових стандартів та поправок до них

Вплив від первісного застосування МСФЗ 16 «Оренда». У поточному році Банківська Група прийняла до застосування МСФЗ 16 «Оренда» (надалі – «МСФЗ 16»), який набуває чинності для річного періоду, який починається з 1 січня 2019 року.

МСФЗ 16 вводить нові або змінені вимоги щодо обліку оренди. Стандарт вводить значні зміни в обліку оренди шляхом усунення відмінностей між операційною та фінансовою орендою, вимагаючи визнання активу з права користування та орендні зобов'язання в дату початку визнання для всіх договорів оренди, крім договорів короткострокової оренди та договорів оренди малоцінних активів. На відміну від обліку з боку орендаря, облік з боку орендодавця залишився практично незмінним. Вплив застосування МСФЗ 16 на комбіновану фінансову звітність Банківської Групи описано нижче.

Датою першого застосування МСФЗ 16 для Банківської Групи є 1 січня 2019 року.

Банківська Група застосувала МСФО 16 ретроспективно з визнанням кумулятивного наслідку першого застосування, який є визнанням на дату першого застосування. Відповідно, перерахунок порівняльної інформації не проводився.

Вплив нового визначення оренди. Банківська Група використовувала практичний прийом, запропонований в рамках переходу до МСФЗ 16, який дозволяє не здійснювати повторну оцінку того, чи є договір орендою або чи містить умови оренди. Відповідно, цей стандарт застосовано до договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди із застосуванням МСБО 17 «Оренда» (надалі – «МСБО 17») та КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду».

Банківська Група застосувала визначення оренди та відповідні роз'яснення, викладені в МСФЗ 16 до всіх договорів оренди, укладених або змінених після 1 січня 2019 року. При підготовці до первісного застосування МСФЗ 16 Банківська Група провела аналіз. Цей аналіз показав, що нове визначення оренди за МСФЗ 16 не змінить суттєво перелік договорів, які відповідають визначенню оренди.

Вплив на облік оренди з боку орендаря

Операційна оренда: МСФЗ 16 змінив принцип обліку Банківською Групою оренди, що раніше класифікувалась як операційна оренда відповідною до МСБО 17.

При першому застосуванні МСФЗ 16 за всіма договорами оренди (за винятком зазначених нижче) Банківська Група:

- визнала в комбінованому звіті про фінансовий стан активи з права користування та орендні зобов'язання, первісно оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів;
- визнала в комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи амортизацію активів з права користування та відсотки за орендними зобов'язаннями;

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

- відокремила в комбінованому звіті про рух грошових коштів загальну суму грошових коштів, спрямованих на погашення основної частини (представленої у фінансовій діяльності) і відсотків (представлених в операційній діяльності).

Для договорів короткострокової оренди (строком до 12 місяців) і оренди малоцінних активів (як персональні комп'ютери) Банківська Група визнає витрати з оренди рівномірно як дозволено МСФЗ 16. Ці витрати представлені в складі операційних витрат у складі прибутку або збитку.

Банківська Група використала єдину ставку дисконтування для портфелю оренди із схожими характеристиками.

Вплив на облік оренди з боку орендодавця. МСФО 16 не змінює суттєво облік оренди орендодавцем. За МСФЗ 16 орендодавець продовжує класифікувати оренду як фінансову або операційну і по-різному обліковувати ці два типи оренди.

Проте, МСФЗ 16 змінив і розширив вимоги до розкриття інформації, особливо в частині управління ризиками орендодавцем збережених ним прав на базові активи.

Вплив першого застосування МСФЗ 16 на комбіновану фінансову звітність. Станом на 1 січня 2019 року Банківська Група визнала активи з права користування та орендні зобов'язання на суму 317,799 тисяч гривень.

Станом на 1 січня 2019 року середньозважена ставка дисконтування орендних зобов'язань становить 18.09%.

У наступній таблиці показано зобов'язання з операційної оренди, розкриті відповідно до МСБО 17 на 31 грудня 2018 року, дисконтовані на дату первинного застосування та орендні зобов'язання, визнані у комбінованому звіті про фінансовий стан на дату первинного застосування.

	1 січня 2019 року
Орендні зобов'язання	
Зобов'язання за договорами операційної оренди на 31 грудня 2018 року	414,826
Теперішня вартість не сплачених орендних платежів	317,799
Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів	(10,007)
Ефект дисконтування	(87,020)
Орендні зобов'язання визнані на 1 січня 2019 року	317,799

Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – Особливості передоплати з від'ємною компенсацією. Банківська Група застосувала поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (надалі – «МСБО 9») вперше в поточному році. Поправки до МСФЗ 9 роз'яснюють, що для того, щоб визначити чи задовольняють особливості передоплати критерію виплат тільки основної суми та процентів (SPPI), сторона за договором може виплатити або отримати обґрунтоване відшкодування за передоплату незалежно від її причини. Іншими словами, особливості передоплати з негативним відшкодуванням автоматично не порушують критерій виплат тільки основної суми та процентів (SPPI). Впровадження поправки не завдало суттєвого впливу на комбіновану фінансову звітність Банківської Групи.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Застосування наведених нижче поправок до стандартів не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Банківської Групи, і не призвело до суттєвих змін в обліковій політиці Банківської Групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки:

- Поправки до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» (видано 12 жовтня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року).
- Щорічне удосконалення МСФЗ, 2015-2017 роки – поправки до МСБО 12, МСБО 23, МСФЗ 3 та МСФЗ 11 (видано 12 грудня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року або після цієї дати).
- Тлумачення КТМФЗ 23 «Невизначеність щодо підходів до обчислення податку на прибуток» (видано 7 червня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року).

Суттєві облікові політики

Чисті процентні доходи. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів, за виключенням класифікованих як утримувані для торгівлі або які оцінюються чи визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються у статті «Чистий процентний дохід» як процентні доходи та процентні витрати у комбінованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи із використанням методу ефективної ставки відсотка. Проценти за фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, включаються до складу руху справедливої вартості протягом періоду.

Ефективна ставка відсотка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає усі гонорари, сплачені або отримані сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти. Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна ставка відсотка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

Комісійні доходи/витрати. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка (див. вище). Комісії, включені до цієї частини комбінованого звіту про прибутки або збитки Банківської Групи, включають, окрім іншого, комісії, які нараховуються за обслуговування кредиту, плату за відсутність використання, яка стосується кредитних зобов'язань, коли малоімовірно, що вони приведуть до виникнення конкретної кредитної угоди, та комісії за організацію синдикативного кредиту.

Комісійні витрати стосовно послуг обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату торгівлі, коли операція придбання або продажу фінансового активу здійснюється за договором, умови якого вимагають доставку фінансового активу протягом часового періоду, визначеного відповідним ринком, і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на операцію, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Витрати на операцію, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі прибутку або збитку.

Вимагається, щоб усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, у подальшому оцінювались за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі підприємства для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.

Зокрема:

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є збирання потоків грошових коштів за договорами і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами суто основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є як збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продаж боргових інструментів і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів.
- Усі інші боргові інструменти (тобто боргові інструменти, які управляються на основі справедливої вартості або утримуються для продажу) та інвестиції у капітал оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Боргові інструменти за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів. Банківська Група визначає класифікацію та оцінку фінансових активів на основі характеристик грошових потоків за договорами від активів і бізнес-моделі Банківської Групи для управління активами.

Для активу, який має класифікуватись та оцінюватись за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, його договірні умови повинні спричиняти грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та процентів від непогашеної суми основного боргу.

Для цілей тестування стосовно суто виплат основної суми та процентів основна сума являє собою справедливу вартість фінансового активу на момент первісного визнання. Ця основна сума може змінюватись протягом строку дії фінансового активу (наприклад, якщо відбуваються погашення основної суми). Проценти включають компенсацію за вартість грошей у часі, за кредитний ризик, пов'язаний із непогашеною основною сумою, протягом конкретного періоду часу і за інші основні кредитні ризики та витрати, а також маржу прибутку. Оцінка суто виплат основної суми та процентів здійснюється у валюті, у якій деноміновано цей фінансовий актив.

Грошові потоки за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів, відповідають основній кредитній угоді. Договірні умови, які вводять схильність до ризиків або волатильність до грошових потоків за договорами і які не пов'язані із основною кредитною угодою, такі як схильність до змін у цінах на капітал або цін на товари, не викликають грошових потоків за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів. Створений або придбаний актив може бути базовою кредитною угодою незалежно від того, чи є він кредитом за своєю правовою формою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделей для управління фінансовими активами виконується на дату первісного застосування МСФЗ 9 для визначення класифікації фінансового активу. Бізнес-модель застосовується ретроспективно до всіх фінансових активів, які існують на дату первісного застосування МСФЗ 9. Банківська Група визначає бізнес-моделі на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Бізнес-модель Банківської Групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента; тому оцінка бізнес-моделі виконується на більш високому рівні агрегування, ніж на основі окремого інструмента.

Банківська Група має більше однієї бізнес-моделі для управління своїми фінансовими інструментами, які відображають те, яким чином Банківська Група управляє своїми фінансовими активами для генерування грошових потоків. Бізнес-моделі Банківської Групи визначають, чи виникнуть грошові потоки у результаті збирання грошових потоків за договорами, продажу фінансових активів або того чи іншого разом.

Банківська Група розглядає усю доступну відповідну інформацію під час здійснення оцінки бізнес-моделі. Однак, ця оцінка не виконується на основі сценаріїв, які Банківська Група не очікує обґрунтовано, що вони відбудуться, таких як так звані «песимістичні» або «стресові» сценарії. Банківська Група враховує усі доступні важливі докази, такі як:

- яким чином показники діяльності бізнес-моделі та фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, оцінюються і доводяться до відома провідного управлінського персоналу підприємства;
- ризики, які впливають на показники ефективності бізнес-моделі (та фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб, у який цими ризиками управляють; та
- яким чином відбувається компенсація для менеджерів бізнесу (наприклад, чи базується сума компенсації на справедливій вартості активів, якими управляють, чи на зібраних грошових потоках за договорами).

На момент первісного визнання фінансового активу Банківська Група визначає, чи є нові визнані фінансові активи частиною бізнес-моделі, яка існує, і чи відображають вони початок дії нової бізнес-моделі. Банківська Група здійснює переоцінку своїх бізнес-моделей кожного звітного періоду для визначення того, чи змінилися бізнес-моделі у порівнянні з попереднім періодом. Для поточного звітного періоду Банківська Група не виявила змін у своїх бізнес-моделях.

Коли борговий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, припиняє визнаватися, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, змінює свою класифікацію з капіталу на прибуток або збиток. І навпроти, для інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, не змінює свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток, але переводиться до складу капіталу. Боргові інструменти, які у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, підлягають зменшенню корисності.

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображення переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, є:

- активами з потоками грошових коштів за договорами, які не є виплатами тільки основної суми та процентів; або/та
- активами, які утримуються у бізнес-моделі, яка не призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами або утримується для їхнього збирання чи продажу; або

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

- активами, визначеними як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, із використання варіанту справедливої вартості.

Ці активи оцінюються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банківська Група утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банківської Групи. Зміни у грошових потоках за договорами розглядаються у рамках облікової політики у розділі «Зміни і припинення визнання фінансових активів», як описано нижче.

Зменшення корисності. Банківська Група визнає резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов'язання.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (які розглядаються окремо нижче), очікувані кредитні збитки вимагається оцінювати у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають із таких подій дефолту, що можуть настати протягом 12 місяців після звітної дати (відносяться до Етапу 1); або
- очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, які виникають з усіх подій дефолту протягом строку дії фінансового інструмента (відносяться до Етапу 2 та Етапу 3).

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на весь строк дії активу вимагається формувати для фінансового інструмента, якщо кредитний ризик за цим фінансовим інструментом істотно збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюються у сумі, яка дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам.

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на ймовірність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між грошовими потоками, що належать Банківській Групі за договором, та грошовими потоками, які Банківська Група передбачає отримати і які випливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною ставкою відсотка активу.

Для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками за договорами, що належать Банківській Групі, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та грошовими потоками, які Банківська Група передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються; та

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банківська Група передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або груповій основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків базується на теперішній вартості очікуваних грошових потоків від активу із використанням первісної ефективної ставки відсотка активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи груповій основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику поступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів; або
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину конкретну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Банківська Група оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожну звітну дату. Для оцінки того, чи зазнали суверенні боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Банківська Група розглядає такі фактори як дохідність облігацій, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається поступка у силу погіршення його фінансового стану, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання поступки ризик неотримання грошових потоків за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими поступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту (див. нижче) включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Банківська Група визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв під збитки, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом ймовірності дефолту (PD), який впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банківська Група розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яких суттєвим зобов'язанням перед Банківською Групою; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банківською Групою у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує мала ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банківська Група враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невивплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банківська Група використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, власними даними так і із зовнішніх джерел.

Значне зростання кредитного ризику. Банківська Група здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося значне зростання кредитного ризику, Банківська Група здійснить оцінку резерву під збитки на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банківська Група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на дату первісного визнання, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банківська Група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозною інформацією, яка доступна без докладання надмірних витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банківської Групи та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозною інформацією.

Коли актив стає простроченим на 30 днів, Банківська Група приймає, що відбулося суттєве збільшення кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна і припинення визнання фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють грошові потоки від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки грошових потоків за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на грошові потоки негайно, але можуть вплинути на грошові потоки у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банківська Група переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їх повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те, що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать продовження термінів погашення кредиту, зміни у строках грошових потоків від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати грошових потоків (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов. Банківська Група має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Коли у фінансовий актив вноситься модифікація, Банківська Група оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банківської Групи модифікація призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов.

У випадку, коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянутою балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків, за виключенням, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянутою номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті модифікації.

Банківська Група здійснює моніторинг кредитного ризику модифікованих фінансових активів за рахунок оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами.

Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця модифікація не призводить до припинення визнання, Банківська Група визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, змінених у рамках політики Банківської Групи щодо відмов від примусового стягнення заборгованості у випадку, коли зміна не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Банківської Групи зібрати змінні грошові потоки з урахуванням попереднього досвіду Банківської Групи з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очікувалося на момент первісного визнання, резерв під збитки продовжуватиме оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом всього строку дії інструмента.

Резерв під збитки за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку, коли модифікація не призводить до припинення визнання, Банківська Група розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки для модифікованого активу, коли очікувані грошові потоки, які виникають з модифікованого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банківська Група припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від активу (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Банківська Група ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Банківська Група визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на суми, які він може бути змушений виплатити. Якщо Банківська Група зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Банківська Група продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечену позику на суму отриманих надходжень.

Після повного припинення визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою компенсації отриманої і до отримання та накопиченим прибутком/збитком, який був визнаний у складі інших сукупних доходів та накопичений у складі капіталу, визнається у складі прибутку або збитку, за виключенням інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, коли накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, у подальшому не змінює свою класифікацію на прибуток або збиток.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банківській Групі немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банківська Група визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні грошові потоки для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банківська Група може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Банківської Групи приводить до прибутку від зменшення корисності. Списання кредитів та боргових цінних паперів не призводить до припинення позовної діяльності. Суми списаних активів протягом 2019 року розкриті у Примітці 5.

Подання резерву на покриття очікуваних кредитних збитків у комбінованому звіті про фінансовий стан. Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків подаються у комбінованому звіті про фінансовий стан таким чином:

- для фінансових активів, оцінюваних за амортизованою собівартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів;
- для боргових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у комбінованому звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв на покриття очікуваних кредитних збитків включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій;
- для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, через прибуток або збиток», або «інші фінансові зобов'язання».

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включно з депозитами та позиками, первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на операцію. У подальшому інші фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою собівартістю із використанням методу ефективної ставки відсотка.

Ефективна ставка відсотка є методом розрахунку амортизованої собівартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат протягом відповідного періоду. Щодо детальної інформації про ефективну ставку див. розділ «Чисті процентні доходи» вище.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Банківська Група припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Банківської Групи виконані, анульовані або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією виплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

Договори фінансових гарантій, які видала Банківська Група, первісно оцінюються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та
- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Банківської Групи щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій подаються як резерви у комбінованому звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі інших доходів.

Банківська Група як орендодавець. Банківська Група як орендодавець визнає активи за угодами про фінансову оренду у комбінованому звіті про фінансовий стан та подає їх як заборгованість клієнтів, первісно оцінює їх у сумі, яка дорівнює сумі чистої інвестиції в оренду. У подальшому визнання фінансових доходів відбувається на основі моделі, яка відображає постійну періодичну ставку прибутку від чистої інвестиції Банківської Групи у фінансову оренду.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у НБУ для цілей складання комбінованого звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у НБУ. Для цілей складання комбінованого звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у НБУ, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотного продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках. При складанні комбінованого звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у НБУ, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Договори РЕПО і зворотного РЕПО. Цінні папери, продані за угодами про зворотний викуп («РЕПО»), обліковуються як забезпечені операції фінансування, при цьому цінні папери, продані за договорами РЕПО, продовжують відображатися у комбінованому звіті про фінансовий стан, а зобов'язання контрагента включається до сум виплат за операціями РЕПО у складі депозитів і залишків коштів в інших банках або поточних рахунків і депозитів клієнтів залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного викупу являє собою витрати на виплату процентів і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний викуп за методом ефективної ставки відсотка. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж («зворотне РЕПО»), обліковуються як суми до отримання за операціями зворотного продажу у складі коштів у банках або кредитів клієнтам залежно від ситуації. Різниця між ціною придбання та ціною продажу являє собою процентний дохід і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний продаж за методом ефективної ставки відсотка. Якщо активи, придбані за угодою про зворотний продаж, продаються третім особам, зобов'язання щодо повернення цінних паперів обліковується як зобов'язання і оцінюється за справедливою вартістю.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)**

Похідні фінансові інструменти. У ході звичайної господарської діяльності Банківська Група укладає різноманітні договори похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні договори та свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Банківською Групою, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування. Похідні фінансові інструменти первісно відображаються за справедливою вартістю на дату укладення договору і в подальшому переоцінюються до справедливої вартості на кожну звітну дату. Похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість має позитивне значення, і як зобов'язання, коли від'ємне.

Похідні фінансові інструменти включаються до складу інших активів або інших зобов'язань у комбінованому звіті про фінансовий стан. Прибутки та збитки, які виникають від цих інструментів, включаються до складу інших доходів у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Поточний податок на прибуток. Витрати за поточним податком на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від фінансового прибутку до оподаткування, відображеного у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, оскільки не включає статей доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати в інші роки, а також виключає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях оподаткування. Витрати Банківської Групи за поточним податком розраховуються з використанням податкової ставки, яка діяла протягом звітного періоду.

Відстрочений податок на прибуток. Це податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у комбінованій фінансовій звітності та відповідною податковою базою, яка використовується при розрахунках оподаткованого прибутку та обліковується за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірності отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати. Такі активи не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають внаслідок первісного визнання інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи бухгалтерського прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності наявності оподаткованого прибутку, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Відстрочений податок визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

В Україні також існують інші податки, якими обкладається діяльність Банківської Групи. Ці податки включені як компонент операційних витрат у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Інвестиції в дочірні компанії. Фінансові інвестиції в дочірні компанії відображаються на дату балансу за їх первісною вартістю. Витрати на операції, пов'язані з придбанням інвестиції, збільшують суму такої інвестиції на дату її придбання.

Фінансові інвестиції в дочірні компанії на дату балансу обліковуються за собівартістю з урахуванням зменшення корисності. Банк визнає зменшення корисності інвестицій в дочірні компанії як витрати звітного періоду в разі наявності об'єктивних доказів, що свідчать про зменшення їх корисності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби та нематеріальні активи. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення.

Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Усі нематеріальні активи Банківської Групи мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Сума амортизації нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання. Вона розраховується з використанням прямолінійного методу.

В 2019 році строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, строк корисного використання нематеріальних активів визначається, згідно з «Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП БАНК».

Об'єкт основних засобів та матеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

В кінці кожного звітного періоду Банківська Група оцінює, чи є якісь ознаки того, що корисність актива може зменшитись. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Умовні активи. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності у тому випадку, коли є ймовірним надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності, за виключенням випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів у результаті погашення є незначною.

Забезпечення. Визнаються, коли Банківська Група має існуюче юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, які втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Інструменти власного капіталу. Інструмент власного капіталу – це будь-який договір, що підтверджує право на залишкову частку в активах Банківської Групи після вирахування всіх його зобов'язань. Інструменти капіталу, випущені Банківською Групою, відображаються в сумі надходжень за ними за вирахуванням прямих витрат на їх випуск.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу.

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерви капіталу. Резерви, відображені у складі капіталу (інших сукупних доходів) у комбінованому звіті про фінансовий стан Банківської Групи, включають резерв переоцінки, який включає зміни справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Витрати на персонал. Витрати на заробітну плату, внески до загальнодержавних соціальних фондів, оплачувані щорічні відпустки, виплати за листками непрацездатності, премії, а також негрошові винагороди нараховуються в тому році, у якому відповідні послуги надавалися працівниками. Банківська Група згідно із законодавством України здійснює перерахування внесків (зборів) до таких загальнодержавних соціальних фондів: пенсійного, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та соціального страхування від нещасних випадків.

Кошти, що перераховуються до загальнодержавних соціальних фондів, визнаються витратами Банківської Групи в міру їх здійснення. В складі витрат на персонал відображаються витрати на формування резервів на оплату відпусток та виплату премій. Банківська Група не має жодних інших зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

Операції з іноземною валютою. Комбінована фінансова звітність Банківської Групи представлена в українській гривні, валюті основного економічного середовища, в якому веде свою операційну діяльність Банківська Група (функціональній валюті). Монетарні активи та зобов'язання, виражені у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Банківської Групи (іноземних валютах), перераховуються в українську гривню за відповідними офіційними курсами обміну валют, які діють на звітну дату.

Балансові активи та зобов'язання в іноземній валюті відображаються у комбінованому звіті про фінансовий стан за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, та переоцінюються за курсом на звітну дату. Доходи і витрати в іноземній валюті відображаються за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, а не на дату розрахунків, а при застосуванні касового методу – за курсом на день розрахунку. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

Курси обміну валют. Офіційні курси гривні до іноземних валют станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, які використовувала Банківська Група при підготовці даної комбінованої фінансової звітності, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гривня/1 долар США	23.686200	27.688264
Гривня/1 євро	26.422000	31.714138

Зміни у форматі фінансової звітності. За потреби, порівняльні дані були скориговані для приведення їх у відповідність змінам у форматі фінансової звітності за поточний рік.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові і переглянуті прийняті МСФЗ. Банківська Група не застосовувала таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2023 року
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством»	Дата не визначена
Поправки до МСФЗ 3 «Визначення бізнесу»	1 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 та МСБО 8 «Визначення суттєвості»	1 січня 2020 року
Поправки до концептуальних основ фінансової звітності «Поправки до посилань концептуальних основ стандартів МСФЗ»	1 січня 2020 року
Щорічне удосконалення МСФЗ за період 2010-2012, Поправки до МСБО 1 «Класифікація зобов'язань на поточні та довгострокові»	1 січня 2022 року
Поправки до МСФО 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа відсоткової ставки та її вплив на фінансову звітність»	1 січня 2020 року

Очікується, що нові стандарти, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на діяльність Банківської Групи.

Сфери застосування істотних суджень керівництва та джерела невизначеності оцінок. При підготовці комбінованої фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Банківської Групи вимагається робити оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у комбінованій фінансовій звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду.

Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятись від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

Істотні припущення

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банківська Група визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Банківська Група здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їхнього вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банківської Групи того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам для активів Етапу 1 або очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 не визначає те, що входить до значного зростання кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банківська Група враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогнозну інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на груповій основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банківська Група здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів. Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається значне зростання кредитного ризику (або коли таке значне зростання анулюється), і таким чином активи переходять з групи 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій само основі як 12-ти місячні очікувані кредитні збитки чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

Моделі і припущення, які використовуються. Банківська Група використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Джерела невизначеності в оцінках. Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Банківської Групи і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у комбінованій фінансовій звітності.

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Рівень збитку у випадку дефолту. Збитки у випадку дефолту є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані у якості забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Банківською Групою за справедливою вартістю. Оскільки станом на 31 грудня 2019 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, а існуючі стандарти та правила оцінки майна не містять алгоритму визначення ринкової вартості, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищенаведеного, резерв під збитки може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка спроможності позичальника погасити заборгованість за кредитом за рахунок власних коштів. Банківська Група оцінює грошові потоки від бізнесу на основі аналізу фінансових звітів позичальника та оцінці фінансових коефіцієнтів (таких як EBITDA, достатність капіталу та інших).

Справедлива вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці справедливої вартості інвестицій, Банківська Група використовує ринкові дані в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі дані відсутні, Банківська Група використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів (деталі зазначено у Примітці 26).

Термін оренди та коефіцієнт дисконтування активів з права користування та орендних зобов'язань. Оцінка терміну оренди зазвичай включає суттєві судження Банківської Групи щодо можливості продовження договору оренди, його розірвання орендарем або орендодавцем, можливих штрафів за розірвання та інших регуляторних обмежень щодо продовження договору оренди. Коефіцієнт дисконтування (або ставка додаткових запозичень орендаря) визначається, використовуючи суттєві судження, оскільки розраховується як ставка відсотка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Первісне визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банківська Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутністю активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банківська Група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банківської Групи. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

4. Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти

Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти, представлений таким чином:

	2019	2018
Процентні доходи:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	5,130,159	4,227,563
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	433,937	366,983
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	235,510	122,088
Процентні доходи за коштами в банках	82,828	79,640
Процентні доходи за кредитами за договорами зворотного РЕПО, які обліковуються за амортизованою собівартістю	58,705	-
Всього процентних доходів	5,941,139	4,796,274
Процентні витрати		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(1,593,452)	(1,216,832)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(399,341)	(334,843)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(33,322)	(1,368)
Всього процентних витрат	(2,026,115)	(1,553,043)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	3,915,024	3,243,231

За 2019 рік загальний процентний дохід, розрахований за методом ефективної процентної ставки, за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю склав 4,718,094 тисячі гривень (2018 рік: 3,906,403 тисячі гривень). Процентний дохід за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – 235,510 тисяч гривень (2018 рік: 122,088 тисяч гривень). Дохід за договорами фінансової оренди, який включений до процентних доходів за кредитами клієнтам, складає 987,535 тисяч гривень (2018 рік: 767,783 тисячі гривень). За 2019 рік загальні процентні витрати, розраховані за методом ефективної процентної ставки за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою собівартістю, склали 2,026,115 тисяч гривень (2018 рік: 1,553,043 тисячі гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Кошти в банках	Кредити клієнтам	Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього
1 січня 2018 року	157	6,678,933	28,105	6,707,195
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	1,127	369,607	4,713	375,447
Вплив зміни курсів іноземної валюти	7	(78,470)	(1,154)	(79,617)
Списання активів	-	(320,210)	-	(320,210)
Вплив продажу кредитів	-	(924,423)	-	(924,423)
Коригування процентних доходів	-	67,490	-	67,490
31 грудня 2018 року	1,291	5,792,927	31,664	5,825,882
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(362)	105,463	17,140	122,241
Вплив зміни курсів іноземної валюти	(180)	(504,738)	(3,740)	(508,658)
Списання активів	-	(140,845)	-	(140,845)
Вплив продажу кредитів	-	(818,668)	(9,374)	(828,042)
Коригування процентних доходів	-	14,603	-	14,603
Інше	-	(11,734)	-	(11,734)
31 грудня 2019 року	749	4,437,008	35,690	4,473,447

Інформація про продаж кредитів клієнтам факторинговим компаніям представлена у Примітці 11.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

6. Комісійні доходи і витрати

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	2019	2018
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	780,967	691,689
Операції з пластиковими картками	316,824	247,217
Операції з іноземною валютою	296,115	287,810
Кредити надані	122,283	83,561
Видані гарантії	80,117	61,807
Інші доходи	118,268	130,845
Всього комісійних доходів	1,714,574	1,502,929
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(278,408)	(196,895)
Розрахункові операції	(58,554)	(53,930)
Комісійні агентів	(31,564)	(31,773)
Інші витрати	(20,945)	(11,290)
Всього комісійних витрат	(389,471)	(293,888)

7. Операційні витрати

Операційні витрати представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати на персонал	956,556	744,226
Амортизація	245,306	99,622
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	172,082	132,063
Обслуговування основних засобів	147,676	140,103
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	97,642	81,215
Витрати по залученню клієнтів	86,300	48,175
Витрати з права користування програмним забезпеченням	70,686	80,239
Професійні послуги	58,725	70,106
Витрати на рекламу	52,104	52,418
Послуги зв'язку	25,491	22,192
Уцінка майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості	18,944	6,542
Операційна оренда	18,566	157,498
Податки, крім податку на прибуток	14,171	10,644
Витрати на безпеку	13,223	11,593
Штрафи та пені	8,000	126
Витрати на відрядження	7,276	6,472
Канцелярські товари	6,783	7,823
Витрати на інкасацію	5,208	6,146
Витрати на професійну підготовку	4,387	3,192
Інші витрати	98,317	89,485
Всього операційних витрат	2,107,443	1,769,880

До складу професійних послуг за 2019 рік входить винагорода аудиторів за послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, у сумі 6,398 тисяч гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

8. Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи/(зобов'язання) Банківської Групи представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Відстрочені активи з податку на прибуток	38,747	177,315
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	-	(53,565)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	38,747	123,750

Тимчасові різниці станом на 31 грудня 2019 та 2018 років включають:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню:		
Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків	94,574	948,517
Резерви за зобов'язаннями	83,939	68,871
Основні засоби та нематеріальні активи	78,832	74,504
Збиток від продажу цінних паперів	50,108	9,536
Інші тимчасові різниці	2,380	21,619
Всього тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню	309,833	1,123,047
Тимчасові різниці, які підлягають оподаткуванню:		
Заборгованість за фінансовою орендою	-	299,905
Інші тимчасові різниці	-	10,383
Всього тимчасових різниць, які підлягають оподаткуванню	-	310,288
Чисті тимчасові різниці, які підлягають оподаткуванню	-	(812,759)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	55,770	146,296
Невизнані відстрочені податкові активи	(17,023)	(22,546)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	38,747	123,750

Ставка податку на прибуток у 2019 та 2018 роках становила 18%.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

8. Податок на прибуток (продовження)

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019	2018
Прибуток до оподаткування	3,542,511	2,705,881
Податок за встановленою податковою ставкою	637,652	487,059
Ефект переходу на МСФЗ 9	-	7,387
Податковий вплив інших постійних різниць	(16,197)	(5,106)
Зміна невизнаного відстроченого податкового активу	(5,523)	(10,635)
Витрати з податку на прибуток	615,932	478,705
Витрати з поточного податку на прибуток	530,929	95,154
Витрати з відстроченого податку на прибуток	85,003	383,551
Витрати з податку на прибуток	615,932	478,705
	2019	2018
Відстрочені активи з податку на прибуток		
На початок періоду	123,750	422,112
Вплив переходу до МСФЗ 9	-	84,576
Скоригований залишок на початок періоду	123,750	506,688
Податковий вплив змін резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	613
Витрати з відстроченого податку на прибуток	(85,003)	(383,551)
На кінець періоду	38,747	123,750

9. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Залишки на рахунках в НБУ	2,149,386	1,587,308
Грошові кошти	990,207	733,150
Всього грошових коштів та рахунків у НБУ	3,139,593	2,320,458

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

9. Грошові кошти та рахунки у національному банку України (продовження)

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей комбінованого звіту про рух грошових коштів
представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Грошові кошти та рахунки в НБУ	3,139,593	2,320,458
Кореспондентські рахунки в банках (Примітка 10):	3,073,453	2,490,263
в Україні	14,027	12,875
в країнах ОЕСР	2,904,430	2,415,257
в інших країнах	154,996	62,131
Кредити, що надані за операціями РЕПО:	765,505	17,521
в Україні	765,505	17,521
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	6,978,551	4,828,242

10. Кошти в банках

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кореспондентські рахунки в банках	3,076,447	2,491,036
Строкові депозити в банках	-	2,200
Кредити, що надані за операціями РЕПО	765,505	18,039
Кредити в банках	473,828	-
Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків	(749)	(1,291)
Всього коштів в банках	4,315,031	2,509,984

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банківська Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 765,505 тисяч гривень та 18,039 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, до складу коштів в банках включені нараховані проценти на суму 2,087 тисяч гривень та 1,487 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 року залишки у трьох банках на загальну суму 2,469,941 тисяча гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської Групи. Станом на 31 грудня 2018 року залишки у двох банках на загальну суму 1,376,170 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської Групи.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 4,315,031 тисячу гривень та 2,509,984 тисячі гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	16,849,251	16,799,023
Заборгованість за фінансовою орендою	8,546,229	7,104,588
Споживчі кредити фізичним особам	8,136,566	6,106,219
Іпотечні кредити фізичним особам	2,273,609	3,359,928
Кредити за договорами зворотного РЕПО	696,130	184,113
Інші кредити фізичним особам	4,022	1,287
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	36,505,807	33,555,158
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(4,437,008)	(5,792,927)
Всього кредитів клієнтам	32,068,799	27,762,231

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банківська Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 696,130 тисяч гривень та 184,113 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років до складу кредитів клієнтам включені нараховані проценти на суму 1,106,949 тисяч гривень та 1,378,120 тисяч гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків розкрито у Примітці 5.

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Банківською Групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банківська Група запровадила основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;
- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення, комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозити.

Керівництво Банківської Групи здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Банківська Група здійснює переоцінку її вартості.

Переоцінка вартості заставного майна Банківської Групи, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Банківської Групи відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Банківська Група не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити, у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гарантії	77,800	146,689
Забезпечені кредити:	24,215,278	21,901,565
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	7,777,089	8,153,896
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них (автомобілями, сільськогосподарською технікою, іншими транспортними засобами, вантажівками та вагонами)	12,964,997	10,641,977
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,853,561	2,338,932
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	923,501	582,647
Кредити, забезпечені цінними паперами	696,130	184,113
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	12,212,729	11,506,904
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	36,505,807	33,555,158
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(4,437,008)	(5,792,927)
Всього кредитів клієнтам	32,068,799	27,762,231

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Забезпечені знецінені кредити:	3,252,791	4,208,198
Знецінені кредити, забезпечені іншою нерухомістю	1,516,866	2,084,789
Знецінені кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,216,718	1,605,742
Знецінені кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них (автомобілями, сільськогосподарською технікою, іншими транспортними засобами, вантажівками та вагонами)	500,369	503,215
Знецінені кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	18,838	14,452
Незабезпечені знецінені кредити та кредити не покриті заставою	2,077,268	3,191,601
Всього знецінених кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	5,330,059	7,399,799
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(3,894,089)	(5,262,661)
Всього знецінених кредитів клієнтам	1,435,970	2,137,138

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років майже всі кредити (понад 99% від кредитів клієнтам) надані компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 28).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року Банківська Група не надавала кредити, що перевищують 10% капіталу Банківської Групи. Станом на 31 грудня 2018 року Банківська Група надала кредити одній групі клієнтів на загальну суму 637,475 тисяч гривень, сума яких перевищувала 10% капіталу Банківської Групи.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам становив 32,068,799 тисяч гривень та 27,762,231 тисячу гривень, відповідно. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 9,374,069 тисяч гривень та 5,437,308 тисяч гривень, відповідно (Примітка 24). Кредитна якість кредитів клієнтам розкрита в Примітці 28.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях, становив:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	493,469	674,076
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Криму	-	86
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях до вирахування резервів	493,469	674,162
За вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	(493,321)	(414,275)
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Криму	-	(56)
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях	148	259,831

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями, наданими Банківською Групою клієнтам, що зареєстровані в Криму та клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях, становив нуль гривень, 1,074 тисячі гривень та 334 тисячі гривень, 19,462 тисячі гривень, відповідно.

У 2019 році Банківська Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 989,150 тисяч гривень, за 170,482 тисячі гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 818,668 тисяч гривень (Примітка 5). У 2018 році Банківська Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 1,046,959 тисяч гривень, за 122,536 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 924,423 тисячі гривень (Примітка 5).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років кредити клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

	31 грудня 2019 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	4,222,564	3,351,382
Від 1 до 2 років	2,897,415	2,389,228
Від 2 до 3 років	1,702,331	1,460,039
Від 3 до 4 років	956,581	855,979
Від 4 до 5 років	359,391	325,844
Понад 5 років	173,734	163,757
Всього інвестицій в фінансову оренду	10,312,016	8,546,229
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,765,787)	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(177,794)	(177,794)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	8,368,435	8,368,435
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		3,304,239
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		5,064,196
Чисті інвестиції в фінансову оренду		8,368,435
	31 грудня 2018 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	3,417,418	2,718,933
Від 1 до 2 років	2,120,355	1,718,805
Від 2 до 3 років	1,655,957	1,420,324
Від 3 до 4 років	842,885	751,630
Від 4 до 5 років	423,820	400,858
Понад 5 років	102,797	94,038
Всього інвестицій в фінансову оренду	8,563,232	7,104,588
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,458,644)	-
Резерв на покриття збитків від знецінення за договорами фінансової оренди	(209,306)	(209,306)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	6,895,282	6,895,282
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		2,661,095
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		4,234,187
Чисті інвестиції в фінансову оренду		6,895,282

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Боргові цінні папери:		
- Державні	3,653,455	1,143,076
- Корпоративні та банківські	5,300	240
Дольові цінні папери	360	1,311
Боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,659,115	1,144,627
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(35,690)	(31,664)
Всього інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,623,425	1,112,963

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років до складу інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 99,972 тисячі гривень та 14,808 тисяч гривень, відповідно.

13. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, були представлені державними борговими цінними паперами на суму 7,212,296 тисяч гривень та 3,677,428 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років до складу інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 12,314 тисяч гривень та 7,440 тисяч гривень, відповідно.

14. Інвестиції в дочірні компанії

В січні 2019 року АТ «ОТП БАНК» здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна».

Статут ТОВ «ОТП Факторинг Україна» було зареєстровано 19 жовтня 2009 року. Основна діяльність Компанії полягає у наданні послуг факторингу. Засновником Компанії була компанія «ОТП Факторинг Коветелескезело Зрт.» (OTP Faktoring Koveteleskezelo Zrt.), юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства Угорщини та входить до групи компаній OTP Bank Plc.

На момент придбання та на 31 грудня 2019 року статутний капітал ТОВ «ОТП Факторинг Україна» складав 6,227,381 тисячу гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

15. Основні засоби та нематеріальні активи

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухомість	Меблі та обладнання	Інші необоротні матеріальні активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріальні активи	Всього
Первісна вартість							
31 грудня 2017 року	134,343	367,836	109,457	25,166	32,849	469,669	1,139,320
Надходження та внутрішні переміщення	75	74,184	16,956	24,356	8,626	68,661	192,858
Вибуття	(397)	(10,345)	(6,556)	(4,024)	(5,169)	(14,334)	(40,825)
Знецінення	(3,335)	-	-	-	-	-	(3,335)
31 грудня 2018 року	130,686	431,675	119,857	45,498	36,306	523,996	1,288,018
Надходження та внутрішні переміщення	400	88,382	24,127	95,848	16,601	67,038	292,396
Вибуття/Переміщення	(632)	(11,777)	(2,056)	(20,003)	(8,794)	7,028	(36,234)
31 грудня 2019 року	130,454	508,280	141,928	121,343	44,113	598,062	1,544,180
Накопичена амортизація							
31 грудня 2017 року	23,048	268,048	96,345	9,638	-	318,883	715,962
Нарахування за рік	2,782	33,200	9,273	2,943	-	50,989	99,187
Списано при вибутті	(134)	(10,096)	(6,555)	(2,120)	-	(14,335)	(33,240)
31 грудня 2018 року	25,696	291,152	99,063	10,461	-	355,537	781,909
Нарахування за рік	2,793	42,170	13,167	8,651	-	49,286	116,067
Списано при вибутті	(168)	(12,217)	(2,055)	(4,276)	-	(4,312)	(23,028)
31 грудня 2019 року	28,321	321,105	110,175	14,836	-	400,511	874,948
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2019 року	102,133	187,175	31,753	106,507	44,113	197,551	669,232
31 грудня 2018 року	104,990	140,523	20,794	35,037	36,306	168,459	506,109

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю замортовані основні засоби та нематеріальні активи на суму 458,126 тисяч гривень та 419,734 тисячі гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

16. Активи з права користування

Активи з права користування представлені таким чином:

	Відділення та офісні приміщення	Квартири	Автомобілі	Паркомісця та складські приміщення	Всього
Первісна вартість					
1 січня 2019 року	309,785	3,727	1,056	3,372	317,940
Надходження та модифікація	20,820	931	304	10	22,065
Вибуття	(28,517)	(1,554)	-	-	(30,071)
31 грудня 2019 року	302,088	3,104	1,360	3,382	309,934
Накопичена амортизація					
1 січня 2019 року	-	-	-	-	-
Нарахування за рік	125,754	1,097	390	1,782	129,023
Списано при вибутті	(21,521)	(204)	-	-	(21,725)
31 грудня 2019 року	104,233	893	390	1,782	107,298
Чиста балансова вартість					
31 грудня 2019 року	197,855	2,211	970	1,600	202,636

В 2019 році частка договорів, за якими було припинено визнання активу з права користування складає 8%. Нові активи з права користування за цими договорах не визнавались.

В 2019 році активи з права користування мали наступний вплив на комбінований фінансовий результат Банківської Групи:

	2019
Суми визнані в складі прибутків та збитків:	
Витрати на амортизацію активів з права користування	(129,023)
Операційні витрати за договорами оренди	(18,566)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(33,322)
Дохід від суборенди активів з права користування	360
Курсові різниці	1,953
Інші витрати	(3)
Всього вплив на фінансовий результат	(178,601)

Станом на 31 грудня 2019 року середній термін оренди активів з права користування становить 25 місяців.

Станом на 31 грудня 2019 року Банківська Група не має договорів оренди (лізингу), за якими є можливість придбання активів за номінальною вартістю.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

17. Інші активи

Інші активи представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	187,848	158,691
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(20,516)	(12,248)
Всього інших фінансових активів	167,332	146,443
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	379,057	307,937
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(926)	(3,136)
Всього інших нефінансових активів	378,131	304,801
Всього інших активів	545,463	451,244

18. Кошти банків та інших фінансових установ

Кошти банків та інших фінансових установ представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити, отримані від фондів та міжнародних фінансових установ	6,243,435	4,802,108
Кредити банків	189,542	-
Кореспондентські рахунки інших банків	126	126
Всього коштів банків та інших фінансових установ	6,433,103	4,802,234

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років до складу коштів банків та інших фінансових установ включені нараховані проценти в сумі 54,031 тисяча гривень та 61,972 тисячі гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років позики від банків та інших фінансових установ були отримані від пов'язаних сторін, Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (ЄБРР), фонду «Green for Growth», Європейського Фонду Південно-Східної Європи (EFSE) та Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC), що становить істотну концентрацію.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банківська Група використала як забезпечення за позицією від ЄБРР дебіторську заборгованість за договорами фінансової оренди у сумі нуль та 397,070 тисяч гривень, відповідно.

Позики, отримані від фондів та міжнародних фінансових установ, передбачають низку фінансових та нефінансових умов. За оцінками керівництва Банківської Групи, усі умови виконані станом на 31 грудня 2019 та 2018 років.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

18. Кошти банків та інших фінансових установ (продовження)

Узгодження зобов'язань за позиками від фондів та інших фінансових установ, які виникають у результаті фінансової діяльності

У наступній таблиці наведені дані про зміни зобов'язань Банківської Групи, що виникають в результаті фінансової діяльності, включаючи зміни, що зумовлені грошовими потоками та негрошовими змінами. Зобов'язання, що виникають в результаті фінансової діяльності, являють собою зобов'язання, грошові потоки за якими були або будуть відображені у комбінованому звіті про рух грошових коштів в складі грошових потоків від фінансової діяльності.

Рік, який закінчився 31 грудня 2019 року	Залишок на початок періоду	Чисті грошові потоки (i)	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	4,802,108	2,238,208	(357,839)	355,214	(794,256)	6,243,435

Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Залишок на початок періоду	Чисті грошові потоки (i)	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	3,307,314	1,449,851	(298,856)	313,831	29,968	4,802,108

(i) Грошові потоки від кредитів складають чисту суму надходжень і погашень запозичень в комбінованому звіті про рух грошових коштів.

19. Рахунки клієнтів

Рахунки клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	29,656,254	22,688,169
Строкові депозити	5,455,204	4,062,500
Всього рахунків клієнтів	35,111,458	26,750,669

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років до складу рахунків клієнтів включені нараховані проценти в сумі 81,999 тисяч гривень та 61,180 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років рахунки клієнтів у сумі 3,656,241 тисяча гривень (10.4%) були отримані від одинадцяти клієнтів та 2,736,406 тисяч гривень (10.3%) були отримані від двадцяти клієнтів, відповідно, що являє собою значну концентрацію.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

19. Рахунки клієнтів (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років рахунки клієнтів у сумі 1,180,806 тисяч гривень та 710,622 тисячі гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями, а саме:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити клієнтам	1,017,094	628,939
Гарантії	163,712	81,683
Всього рахунків клієнтів, що були використані в якості забезпечення	1,180,806	710,622

20. Орендні зобов'язання

Рух орендних зобов'язань за 2019 рік, представлений таким чином:

	2019
Первісне визнання	317,799
Збільшення орендного зобов'язання	22,167
Нараховані відсотки	33,322
Списання орендного зобов'язання	(30,203)
Погашення орендного зобов'язання	(159,007)
Всього орендних зобов'язань станом на 31 грудня 2019 року	184,078

Орендні зобов'язання за договорами оренди, що залежать від коливання валютних курсів на кожну звітну дату, обліковуються у відповідному номіналі. Станом на 31 грудня 2019 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют, становлять 2,863 тисячі доларів США та 32 тисячі євро.

Орендні зобов'язання на основі строків погашення, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року
Орендні зобов'язання	
Не більше одного року	93,706
Більше одного року, але не більше двох років	61,810
Більше двох років, але не більше трьох років	18,615
Більше трьох років, але не більше чотирьох років	6,651
Більше чотирьох років, але не більше п'яти років	3,296
Всього орендних зобов'язань	184,078

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

21. Субординований борг

Угода про субординований кредит була підписана учасником Банківської Групи ТОВ «ОТП Лізинг» (далі в примітці «Компанія») з банком Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) (Німеччина) у червні 2018 року на суму 17,000 тисяч доларів США із датою погашення 30 червня 2025 року. Річна процентна ставка є фіксованою та встановлена на рівні 5%. Станом на 31 грудня 2019 року до субординованого боргу входили нараховані проценти у сумі 31,151 тисяча гривень. Відповідно до умов кредитної угоди всі проценти погашаються одним траншем на дату погашення.

У разі банкрутства або ліквідації Компанії погашення цієї заборгованості здійснюється після виплати зобов'язань Компанії перед усіма іншими кредиторами.

Відповідно до умов кредитної угоди, Компанія повинна, зокрема, дотримуватись визначених фінансових та нефінансових умов. Угода не передбачає жодних конкретних дій у разі невиконання Компанією цих умов. Керівництво вважає, що всі умови виконані станом на 31 грудня 2019 та 2018 років.

Узгодження зобов'язань з субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності. У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у зобов'язаннях з субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання із субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у звіті Банківської Групи про рух грошових коштів як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

Рік, який закінчився 31 грудня 2019 року	Залишок на початок періоду	Надход- ження грошових коштів	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
			Процентні витрати	Курсові різниці	
Субординований борг	483,579	-	18,272	(68,035)	433,816

Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Залишок на початок періоду	Надход- ження грошових коштів	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
			Процентні витрати	Курсові різниці	
Субординований борг	-	443,487	12,879	27,213	483,579

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

22. Інші зобов'язання

Інші зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Інші фінансові зобов'язання		
Резерв невикористаних відпусток та премій	302,993	273,196
Транзитні та розрахункові рахунки	253,262	176,428
Платежі до сплати іншим контрагентам	36,118	28,744
Кредиторська заборгованість за основні засоби	7,485	13,342
Інші	48,586	29,448
Всього інших фінансових зобов'язань	648,444	521,158
Інші нефінансові зобов'язання		
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків від гарантій та інших зобов'язань	83,939	68,795
Аванси отримані від клієнтів	101,183	70,653
Доходи майбутніх періодів	64,268	51,172
Зобов'язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	27,587	22,700
Податки до сплати, крім податку на прибуток	160,461	121,751
Інші	179	92
Всього інших нефінансових зобов'язань	437,617	335,163
Всього інших зобов'язань	1,086,061	856,321

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Зареєстрований та сплачений акціонерний капітал:		
АТ «ОТП БАНК»	6,186,023	6,186,023
ТОВ «ОТП Лізинг»	45,495	45,495
ТОВ КУА «ОТП Капітал»	10,000	10,000
Всього акціонерного капіталу	6,241,518	6,241,518
<i>За виключенням капіталу при комбінації</i>		
Взаємна доля участі*	(990)	(990)
Всього акціонерного капіталу	6,240,528	6,240,528

* Взаємна доля участі виникає в результаті взаємного володіння компаніями Банківської групи в капіталі один одного.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал Банку був представлений 499,238 простими акціями відповідно номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал (продовження)

Всі акції Банку випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру – OTP Bank Plc. – юридичній особі за законодавством Угорщини.

Акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускались.

Акціонер Банку має право:

- (i) Брати участь в управлінні справами Банку в порядку, визначеному в Статуті Банку та внутрішніх положеннях.
- (ii) Брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів.
- (iii) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Банку.
- (iv) Розпоряджатися акціями, що належать йому, у порядку, визначеному чинним законодавством України.
- (v) Переважне право на придбання додатково випущених Банком акцій в кількості, пропорційній частці акціонера в акціонерному капіталі Банку у випадку приватного розміщення акцій Банком.
- (vi) Вносити пропозиції щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Банку.
- (vii) У разі ліквідації Банку отримати частину вартості його майна, пропорційну належним йому акціям.

Прибуток Банку, який підлягає розподілу, обмежений сумою його резервів, інформація про які розкривається у окремій фінансовій звітності згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ для покриття непередбачених збитків під невизначені ризики під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Банку створюється за рішенням акціонера в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Банку. Даний резерв був створений у відповідності до статуту Банку.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень, представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2019 та 2018 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог НБУ в 2009 році Банком була отримана гарантія, видана Материнським Банком. Гарантія була визнана Банком у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі договору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з OTP Bank Plc.

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а OTP Bank Plc. сплатив 155,255 тисяч доларів США в якості відшкодування, що обліковується в складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2019 та 2018 років Банк не сплачувала акціонеру дивіденди.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

24. Умовні та контрактні зобов'язання

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Банківська Група використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у комбінованому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Банківській Групі у результаті виникнення умовних зобов'язань і зобов'язань з надання кредитів, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненими, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Банківська Група використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років номінальні або контрактні суми умовних зобов'язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання		
Видані гарантії та аналогічні контрактні зобов'язання:	2,486,679	1,744,989
Гарантії випущені	1,970,174	1,696,592
Імпортні акредитиви	424,512	21,339
Авалі	91,993	27,058
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,971,329	3,761,114
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків по гарантіях та інших зобов'язаннях		
	9,458,008	5,506,103
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків по гарантіях та інших зобов'язаннях	(83,939)	(68,795)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов'язань	9,374,069	5,437,308

Судові розгляди. Час від часу, в процесі діяльності Банківської Групи клієнти та контрагенти висувають претензії до Банківської Групи. Керівництво вважає, що в результаті їх розгляду Банківська Група не понесе суттєвих збитків.

Оподаткування. Українська економіка характеризується підвищеним податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. Керівництво Банківської Групи, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на 31 грудня 2019 року Банківська Група не має умовних зобов'язань пов'язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Банківська Група мала такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Кошти в банках	1,073,699	4,315,031	696,170	2,509,984
- Материнський Банк	918,703	-	634,039	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	154,996	-	62,131	-
Кредити клієнтам, до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	3,148	36,505,807	5,938	33,555,158
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	815	-	5,316	-
- провідний управлінський персонал	2,333	-	622	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам	(62)	(4,437,008)	(2,875)	(5,792,927)
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(5)	-	(2,872)	-
- провідний управлінський персонал	(57)	-	(3)	-
Інші активи	6	545,463	496	451,244
- Материнський Банк	6	-	468	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-	-	28	-
Кошти банків та інших фінансових установ	3,749,198	6,433,103	3,811,055	4,802,234
- Материнський Банк	106	-	124	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	3,749,092	-	3,810,931	-
Рахунки клієнтів	348,170	35,111,458	112,175	26,750,669
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	382	-	79,377	-
- провідний управлінський персонал	40,163	-	32,798	-
- дочірні підприємства	307,625	-	-	-
Інші зобов'язання	50,523	1,086,061	54,564	856,321
- Материнський Банк	2,611	-	2,720	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	17,242	-	22,477	-
- провідний управлінський персонал	30,670	-	29,367	-
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	1,373	6,971,329	50,098	3,761,114
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-	-	49,839	-
- провідний управлінський персонал	1,373	-	259	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

До складу комбінованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, включені такі суми, які виникли за операціями з пов'язаними сторонами:

		2019		2018
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Процентні доходи	2,423	5,941,139	2,902	4,796,274
- Материнський Банк	1,455	-	2,329	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	818	-	461	-
- провідний управлінський персонал	150	-	112	-
Процентні витрати	(233,426)	(2,026,115)	(221,912)	(1,553,043)
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(214,834)	-	(220,594)	-
- провідний управлінський персонал	(647)	-	(1,318)	-
- дочірні підприємства	(17,945)	-	-	-
Комісійні доходи	686	1,714,574	628	1,502,929
- Материнський Банк	373	-	27	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	313	-	601	-
Комісійні витрати	(7,644)	(389,471)	(7,910)	(293,888)
- Материнський Банк	(7,569)	-	(7,862)	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(75)	-	(48)	-
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	421,648	188,732	85,755	146,742
- Материнський Банк	(335,947)	-	84,364	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	757,595	-	1,391	-
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	70,692	164,169	119,093	164,224
- Материнський Банк	70,692	-	119,093	-
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	(17)	(122,241)	132	(375,447)
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-	-	(3)	-
- провідний управлінський персонал	(17)	-	135	-
Інші доходи	328	192,379	301	98,712
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	328	-	301	-
Операційні витрати	(198,277)	(2,107,443)	(204,190)	(1,769,880)
- Материнський Банк	(8,995)	-	(10,156)	-
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(73,676)	-	(85,417)	-
- провідний управлінський персонал	(115,606)	-	(108,617)	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Протягом 2019 та 2018 років, винагорода провідному управлінському персоналу включала короткострокові виплати у сумі 115,606 тисяч гривень та 108,617 тисяч гривень відповідно.

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при початковому визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

26. Справедлива вартість фінансових інструментів

МСФЗ визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банківської Групи, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі. Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Банківської Групи оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема, методика(и) оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року		
1) Похідні фінансові активи	454	2,183	Рівень 2	Дискontовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дискontованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,525,633	410,752	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,097,792	702,211	Рівень 2	Дискontовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

26. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року		
4) Похідні фінансові зобов'язання	3,502	4,572	Рівень 2	Дисконтвані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтвані за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості не відбувалося.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливу вартість є обов'язковим). На думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в комбінованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Справедливу вартість кредитів фізичним особам в іноземній валюті неможливо визначити достовірно, оскільки через регулятивні обмеження НБУ ринок цих фінансових інструментів протягом 2019 та 2018 років був відсутній, і немає можливості отримати достатню ринкову інформацію або застосувати будь-яку іншу методику оцінки таких інструментів. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років балансова вартість таких кредитів складала 56,763 тисячі гривень та 88,158 тисяч гривень, відповідно.

27. Управління капіталом

Мета Банківської Групи в управлінні капіталом полягає у забезпеченні:

- 1) дотримання вимог до капіталу, встановлених НБУ;
- 2) спроможності Банківської Групи стабільно функціонувати та розвиватись відповідно до затверджених стратегічних планів;
- 3) покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які бере на себе Банківська Група в процесі діяльності;
- 4) утримання достатньої капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнту достатності капіталу у розмірі не менше ніж 8% згідно з Базельською Угодою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

27. Управління капіталом (продовження)

Політика Банківської Групи з управління капіталом полягає у визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонера, а саме, встановлення цілей та директив з управління капіталом Банківської Групи так, щоб оптимізувати вимогу акціонера щодо прибутку від його інвестицій з урахування наступних обмежень:

- дотримання вимог до капіталу, які встановлені наглядовими органами;
- відповідності рівня капіталу вимогам інвесторів та рейтингових агентств з метою забезпечення доступу Банківської Групи до фінансування на міжнародних та внутрішніх ринках капіталу.

Банківська Група з метою визначення реального розміру капіталу з урахуванням ризиків у своїй діяльності постійно оцінює якість своїх активів і позабалансових зобов'язань, здійснює відповідні коригування їх вартості шляхом формування резервів для покриття очікуваних (можливих) кредитних збитків за зобов'язаннями контрагентів.

Кількісна оцінка капіталу доповнюється якісним, всебічним обговоренням. Результати підсумовуються у вигляді цілей щодо необхідного рівня капіталу, включаючи стратегічні напрямки щодо того, як підтримувати достатній рівень капіталу.

Структура капіталу Банківської Групи складається з інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається у комбінованому звіті про зміни у капіталі.

У нижченаведеній таблиці представлений аналіз регулятивних капітальних ресурсів Банківської Групи для цілей визначення адекватності капіталу згідно з принципами, які застосовуються Базельським комітетом:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Рух капіталу 1 рівня:		
Станом на початок року	5,740,437	3,474,591
Розкриті резерви	2,908,801	2,265,846
Станом на кінець року	8,649,238	5,740,437
Склад регулятивного капіталу:		
Капітал 1 рівня:		
Акціонерний капітал	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Розкриті резерви	767,341	(2,141,460)
Всього кваліфікованого капіталу 1 рівня	8,649,238	5,740,437
Капітал 2 рівня:		
Субординований борг	433,816	483,579
Всього регулятивного капіталу	9,083,054	6,224,016
Коефіцієнти достатності капіталу:		
Капітал 1 рівня	21.3%	17.2%
Всього капіталу	22.4%	18.6%

Кількісні показники, встановлені Базельським комітетом для забезпечення адекватності капіталу, вимагають від Банківської Групи підтримувати мінімальні суми та співвідношення загального капіталу (8%) та капіталу 1 рівня (4%) до суми зважених на ризик активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Банківської Групи. Основні ризики, властиві операціям Банківської Групи, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Банківська Група визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цією метою Банківською Групою встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Банківська Група від суттєвих ризиків, а також дозволити йому при цьому досягнути запланованих показників.

Кредитний ризик. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його невчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються Директоратом з Управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в Банківській Групі і діють на колегіальній основі, керівництвом Банківської Групи в межах їх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету усі рекомендації щодо кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т.п.) розглядаються та затверджуються відповідним відділом в структурі Управління з контролю за кредитними ризиками. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним відділом в структурі Управління з моніторингу та адміністрування кредитів.

Банківська Група структурує рівні кредитного ризику, який він приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників, його продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфеля встановлюються відповідним відділом в структурі Управління інтегрованого керування ризиками та затверджуються Комітетом з управління активами та пасивами. Порівняння фактичних сум можливих втрат із встановленими обмеженнями відбувається на щоденній основі.

Для більшості кредитів, згідно з внутрішніми нормативними документами, Банківська Група отримує заставу, корпоративні та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Щодо кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Банківська Група може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів. Банківська Група застосовує аналогічну кредитну політику по відношенню до позабалансових зобов'язань, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

Банківська Група відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Значне збільшення кредитного ризику. Оцінка ризику проводиться починаючи з дати визнання в обліку до дати припинення визнання. Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився.

Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;
- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;
- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення погіршився до визначеного рівня;
- для іпотечних кредитів, показник відношення заборгованості до забезпечення перевищує 125%;
- наявні ознаки дефолту за іншим фінансовим активом позичальника роздрібного бізнесу;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив Позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до гіршого ризик-статусу.

Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3 є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;
- надання уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Банківська Група не розглядала за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Банківська Група ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

Внутрішні рейтинги. Фінансові активи класифікуються наступним чином – суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською Групою; інвестиції, класифіковані відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам, класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською Групою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній основі чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на такі, що є суттєві та несуттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику оцінюються на груповій основі, інші – на індивідуальній основі.

Використання прогнозної інформації. Банківська Група використовує прогнозу інформацію, яка є доступною без застосування надмірних витрат або зусиль, у своїй оцінці істотного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Банківська Група залучає фахівців OTP Bank Plc., які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» варіанта майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами та органами кредитно-грошового регулювання. Фактори, що беруться до уваги в рамках даного процесу, включають в себе макроекономічні дані, такі як зростання ВВП, експорт та інвестиції.

Банківська Група застосовує ймовірності до виявлених прогнозних сценаріїв. Базовий варіант є єдиним найбільш ймовірним результатом і складається з інформації, використаної Банківською Групою для стратегічного планування та бюджетування. Банківська Група використовує зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового сценарію» майбутніх прогнозів економічних змінних разом з репрезентативним діапазоном інших можливих сценаріїв. Зовнішня інформація, що використовується, включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами.

Банківська Група застосовує ймовірності до ідентифікованих прогнозних сценаріїв. Банківська Група виявила і задокументувала основні фактори кредитного ризику та кредитні збитки для кожного портфеля фінансових інструментів і, з використанням аналізу історичних даних, оцінив взаємовідносини між макроекономічними змінними величинами та кредитним ризиком і кредитними збитками. Банківська Група не вносила суттєвих змін до методики оцінки або істотних припущень, зроблених під час звітного періоду.

Оцінка очікуваних кредитних збитків. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- ймовірність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- актив у стані дефолту (EAD).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на ймовірність прогнозу інформації.

Ймовірність дефолту (PD) є оцінкою ймовірності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на ймовірність дефолту.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними грошовими потоками за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівень отримання відшкодування після виходу в дефолт.

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Банківської Групи до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором (включно з варіантами подовження), протягом якого підприємство зазнає впливу кредитного ризику, і не довшого, навіть якщо подовження або оновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на зваженому на ймовірність середньому кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або груповій основі (хоча оцінка на груповій основі є більш практичною для великих портфелів активів).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам, фінансової дебіторської заборгованості, коштів в банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська Група розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Фінансова дебіторська заборгованість	Кошти в банках
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська Група розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC-, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Аналіз кредитного ризику Банківської Групи за **класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та Етапами** наведено у наступних таблицях. Якщо не вказано окремо, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань суми, наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити клієнтам	Станом на 31 грудня 2019 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	27,689,552	2,361,494	1,723,772	469,868
РІВЕНЬ 2	549,437	245,040	28,466	41,894
РІВЕНЬ 3	-	280,367	34,379	17,708
РІВЕНЬ 4	-	49,858	16,012	10,525
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	2,827,312	160,123
Всього	28,238,989	2,936,759	4,629,941	700,118

Кредити клієнтам	Станом на 31 грудня 2018 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	22,982,459	2,298,225	2,223,452	683,273
РІВЕНЬ 2	618,025	91,353	57,774	300,100
РІВЕНЬ 3	-	133,717	45,089	93,841
РІВЕНЬ 4	-	31,580	68,831	11,625
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	3,826,512	89,302
Всього	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141

Валова балансова вартість коштів в банках станом на 31 грудня 2019 та 2018 років знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1. Валова балансова вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1.

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості фінансових активів протягом періоду, а також рух очікуваних кредитних збитків протягом 2019 та 2018 років за класами фінансових активів. Рух очікуваних кредитних збитків за статтями виданих гарантій та аналогічних контрактних зобов'язань, коштів в банках, інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та інших фінансових активів є не суттєвими для цілей комбінованої фінансової звітності. Вплив зміни курсових різниць у зміні валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9 в таблицях нижче не виділяється окремими строками, а включений у відповідні статті змін.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
1 січня 2019 року	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	23,823,796	-	-	5,599
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(3,243,493)	2,308,602	577,774	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	257,783	(589,812)	203,661	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	12,907	65,675	(91,720)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(13,615,689)	(1,107,384)	(980,923)	(181,646)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(807,562)	(147,734)
Кредити, що були реструктуризовані	-	-	(12,884)	-
Вплив інших змін	(2,596,799)	(295,197)	(480,063)	(154,242)
31 грудня 2019 року	28,238,989	2,936,759	4,629,941	700,118

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
1 січня 2018 року	16,588,954	1,554,108	7,771,936	1,446,625
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	19,233,527	-	-	24,877
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,294,515)	1,728,264	439,952	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	170,895	(361,840)	79,120	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	81,116	181,732	(306,549)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(10,012,281)	(405,634)	(499,975)	(100,837)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(1,213,700)	(30,933)
Кредити, що були реструктуризовані	(2,449)	(392)	(17,479)	-
Вплив інших змін	(164,763)	(141,363)	(31,647)	(161,591)
31 грудня 2018 року	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
1 січня 2019 року	215,975	314,291	4,819,836	442,825
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	481,417	-	-	2,522
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(291,022)	211,987	250,141	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	3,299	(84,902)	141,553	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	261	25,456	(39,527)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(110,910)	(125,285)	(421,375)	(76,701)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(811,779)	(147,734)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(33,904)	(63,744)	(368,158)	102,486
31 грудня 2019 року	265,116	277,803	3,570,691	323,398
Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
1 січня 2018 року	238,648	289,610	5,747,115	403,560
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	407,144	-	-	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(266,883)	192,189	150,176	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	1,980	(63,502)	29,949	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	715	22,743	(88,318)	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(149,827)	(95,130)	(167,551)	(32,784)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(1,213,700)	(30,933)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(15,802)	(31,619)	362,165	102,982
31 грудня 2018 року	215,975	314,291	4,819,836	442,825

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2019 та 2018 роки:

	2019	2018
Амортизована собівартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	1,089,283	1,094,557
Результат від модифікацій фінансових активів (ECL до кінця строку дії)	(12,884)	(20,320)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів, на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячний ECL	120,822	137,405

Ризик ліквідності

Сутність ризику. Ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Банківської Групи. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення достатніх коштів для повного та своєчасного виконання усіх зобов'язань Банківської Групи перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами, а також досягнення запланованого зростання її активів і рівня прибутковості Банківської Групи, що передбачає:

- щоденне управління грошовими залишками та ностро-рахунками з метою забезпечення вчасного проведення розрахунків та платежів, виконання обов'язкових резервних вимог і дотримання нормативів ліквідності НБУ на кожну звітну дату;
- забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Банківської Групи;
- створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

Політика управління ризиком. Комітет з управління активами і пасивами, якому керівництво Банківської Групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію підтримання достатності ліквідності згідно зі стратегією управління ліквідністю Материнського Банку та затверджує її як складову політики з управління активами та пасивами.

Управління ліквідністю полягає у підтриманні мінімально необхідного запасу високоліквідних активів; контролі за величиною розривів між строками погашення активів та зобов'язань, як міри ризику, на який наражається Банківська Група, шляхом обмеження їх величини; диверсифікації зовнішніх джерел фінансування; планування фінансування кредитно-інвестиційної стратегії Банківської Групи.

Значна увага приділяється концентраціям кредитного та депозитного портфелів, а також ступеню ліквідності існуючих активів. На випадок кризи ліквідності Комітет з управління активами і пасивами щорічно поновлює план антикризових заходів після проведення комплексного стрес-тестування.

Процеси. Внутрішні процеси управління ризиком ліквідності, як і іншими ризиками, складаються з:

- ідентифікації джерел ризику та вимірювання його величини, яке щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства на основі даних операційної системи;
- управління ризиком – відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська Група, та дотримання відповідних лімітів, в той час як управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щомісячно;

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

- 3) моніторингу наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та контролінгу казначейства та Материнським Банком;
- 4) щоденного контролю дотримання регулятивних вимог та внутрішніх лімітів;
- 5) оцінки ефективності стратегії та тактики управління ліквідністю, що є функцією Комітету з управління активами і пасивами.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Банківської Групи здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Банківської Групи та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому, особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);
- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім, аналізуються питома вага зобов'язань у пасивах Банківської Групи, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);
- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);
- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;
- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

Управління ліквідністю здійснюється в розрізі національної та іноземних валют. Управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на локальний Комітет з управління активами і пасивами. Управління ліквідністю в іноземній валюті здійснюється централізовано на рівні Материнського Банку за методом фондового пулу.

Комітет з управління активами і пасивами постійно аналізує ліквідну позицію та реалізує змішаний підхід до управління ліквідністю – як з боку активів, так і зі сторони пасивів, – з тим, аби забезпечити вчасне виконання зобов'язань Банківської Групи.

Суть управління ліквідністю через активи полягає в підтриманні достатнього запасу ліквідних активів, що дозволяє виконувати резервні вимоги, нормативи НБУ, а також слугує джерелом покриття тимчасового дефіциту ліквідності. Цей підхід особливо ефективний у випадку тривалої кризи ліквідності, і в інших випадках, коли доступ до грошового ринку суттєво обмежений або відсутній. Управління ліквідністю через пасиви полягає в залученні міжбанківського фінансування для покриття тимчасових потреб у ліквідності.

Важливими елементами управління є аналіз кредитно-інвестиційної стратегії Банківської Групи та вибір оптимальних джерел фінансування відповідно до напрямів розміщення коштів, а також розробка плану на випадок кризи ліквідності, що містить чіткий опис індикаторів кризи, дій персоналу, задіяного у антикризовому управлінні, інформаційних потоків та джерел поповнення ліквідних коштів.

На випадок кризи ліквідності План антикризових заходів визначає ключові фактори, що допомагають виявити кризу на ранній стадії, а також встановлює чітку процедуру, що регулює інформаційні потоки та дії персоналу, задіяного в процесі антикризового управління.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності, чи короткострокових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику ліквідності на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено в комбінованому звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у НБУ	3,139,593	-	-	-	-	3,139,593
Кошти в банках	4,312,361	2,670	-	-	-	4,315,031
Кредити клієнтам	6,132,332	4,701,723	10,656,907	9,579,161	998,676	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	413,154	180,038	1,114,882	1,914,621	730	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	166,878	-	-	-	-	166,878
Всього непохідних фінансових активів	21,376,614	4,884,431	11,771,789	11,493,782	999,406	50,526,022
Похідні фінансові активи	454	-	-	-	-	454
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	21,377,068	4,884,431	11,771,789	11,493,782	999,406	50,526,476
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	469,313	709,673	1,713,508	3,382,737	157,872	6,433,103
Рахунки клієнтів	33,962,842	361,920	763,971	22,725	-	35,111,458
Орендні зобов'язання	14,981	15,055	63,670	90,372	-	184,078
Субординований борг	-	-	-	-	433,816	433,816
Інші фінансові зобов'язання	644,997	-	-	-	-	644,997
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	-	-	-	-	2,473,114
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	6,900,955	-	-	-	-	6,900,955
Всього непохідних фінансових зобов'язань	44,466,202	1,086,648	2,541,149	3,495,834	591,688	52,181,521
Похідні фінансові зобов'язання	1,598	-	1,849	-	-	3,447
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,467,800	1,086,648	2,542,998	3,495,834	591,688	52,184,968
Розрив ліквідності	(23,090,732)	3,797,783	9,228,791	7,997,948	407,718	
Кумулятивний розрив ліквідності	(23,090,732)	(19,292,949)	(10,064,158)	(2,066,210)	(1,658,492)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2018 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у НБУ	2,320,458	-	-	-	-	2,320,458
Кошти в банках	2,507,784	-	2,200	-	-	2,509,984
Кредити клієнтам	3,699,095	4,697,781	8,781,940	9,232,224	1,351,191	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	115,231	441,768	537,061	17,435	1,468	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	-	-	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи	144,260	-	-	-	-	144,260
Всього непохідних фінансових активів	12,464,256	5,139,549	9,321,201	9,249,659	1,352,659	37,527,324
Похідні фінансові активи	2,183	-	-	-	-	2,183
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	12,466,439	5,139,549	9,321,201	9,249,659	1,352,659	37,529,507
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	159,412	346,100	1,197,546	3,099,176	-	4,802,234
Рахунки клієнтів	26,083,914	339,679	262,618	64,458	-	26,750,669
Субординований борг	-	-	-	-	483,579	483,579
Інші фінансові зобов'язання	514,695	1,891	-	-	-	516,586
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,896	-	-	-	-	1,733,896
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,412	-	-	-	-	3,703,412
Всього непохідних фінансових зобов'язань	32,195,329	687,670	,460,164	3,163,634	483,579	37,990,376
Похідні фінансові зобов'язання	1,487	-	3,085	-	-	4,572
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,196,816	687,670	1,463,249	3,163,634	483,579	37,994,948
Розрив ліквідності	(19,730,377)	4,451,879	7,857,952	6,086,025	869,080	
Кумулятивний розрив ліквідності	(19,730,377)	(15,278,498)	(7,420,546)	(1,334,521)	(465,441)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Банківська Група належним чином управляє різницею ліквідності, яка виникла протягом 2019 та 2018 років за активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Основна частина зобов'язань, за якими нараховуються проценти, представлена як депозитами клієнтів на вимогу, так і короткостроковими вкладками з можливістю дострокового розірвання договору, тому їх усіх віднесено до категорії, строк погашення яких становить до 1 місяця. На основі припущення щодо безперервності діяльності фактичний строк основних депозитів на вимогу вважається невизначеним.

Депозити клієнтів підлягають поверненню за вимогою та при настанні строку. Звичайно депозити на вимогу є достатньо стабільними та їх не знімають протягом одного місяця. Управління ризиком ліквідності Банківської Групи включає оцінку залишків на поточних рахунках, а саме стабільної частини депозитів. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років стабільна частина депозитів клієнтів, розрахована як сума депозитів та поточних рахунків клієнтів на кінець року за вирахуванням стандартного відхилення депозитів та поточних рахунків клієнтів за останні три роки, складає 26,019,725 тисяч гривень та 18,777,003 тисячі гривень, відповідно.

Таким чином, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років перевищення короткострокових активів Банківської Групи над короткостроковими зобов'язаннями Банківської Групи, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів, як зобов'язань, фактичний строк яких вважається невизначеним, становить 15,955,567 тисяч гривень та 11,356,457 тисяч гривень, відповідно.

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7. Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають сумам, відображеним у комбінованому звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан за методом ефективної ставки відсотка.

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	498,922	792,047	1,995,034	3,920,257	180,333	7,386,593
Рахунки клієнтів	33,843,021	380,638	807,409	21,653	-	35,052,721
Орендні зобов'язання	16,835	18,340	75,757	100,780	-	211,712
Субординований борг	-	-	-	-	546,115	546,115
Інші фінансові зобов'язання	648,444	-	-	-	-	648,444
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	-	-	-	-	2,473,114
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	6,900,955	-	-	-	-	6,900,955
Непохідні фінансові зобов'язання	44,381,291	1,191,025	2,878,200	4,042,690	726,448	53,219,654
Угоди спот	28,757	-	-	-	-	28,757
Форвардні контракти	74,587	-	86,306	-	-	160,893
Похідні фінансові зобов'язання	103,344	-	86,306	-	-	189,650
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,484,635	1,191,025	2,964,506	4,042,690	726,448	53,409,304

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	194,248	393,653	1,455,150	3,683,685	-	5,726,736
Рахунки клієнтів	25,980,917	353,356	285,825	69,757	-	26,689,855
Субординований борг	-	-	-	-	638,715	638,715
Інші фінансові зобов'язання	521,158	-	-	-	-	521,158
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,896	-	-	-	-	1,733,896
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,412	-	-	-	-	3,703,412
Непохідні фінансові зобов'язання	32,133,631	747,009	1,740,975	3,753,442	638,715	39,013,772
Угоди своп	317,139	-	-	-	-	317,139
Форвардні контракти	328,549	-	30,773	-	-	359,322
Похідні фінансові зобов'язання	645,688	-	30,773	-	-	676,461
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,779,319	747,009	1,771,748	3,753,442	638,715	39,690,233

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Сутність ризику. Банківська Група наражається на ринковий (ціновий) ризик внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на її балансі або обліковуються на позабалансових рахунках. Втім, окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем Банківської Групи, та ступеню їх волатильності, необхідною передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів. Виходячи з незначних обсягів інвестицій в цінні папери з нефіксованим прибутком та основні засоби, менеджмент зосереджується на управлінні передусім відсотковим та валютним ризиками, що належать до групи ринкових (цінових) ризиків.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Банківської Групи за прийняттого для акціонеру рівня ризику, тобто обмеження потенційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні ОТП Групи та локально.

Комітет з управління активами і пасивами, якому керівництво Банківської Групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками ОТП Групи та затверджує її у вигляді політик з управління відсотковим та валютним ризиком, що є складовими частинами Політики з управління активами та пасивами.

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Банківську Групу на ризик.

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає координоване управління структурою активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами.

Процеси. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком складаються з:

- 1) Ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства незалежно від підрозділів, що здійснюють ризикову діяльність, та на основі даних операційної системи.
- 2) Управління ризиком (відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська Група та дотримання відповідних лімітів). Управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щоквартально.
- 3) Моніторингу та контролю за дотриманням лімітів на величину ризику, які щомісячно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та Материнським Банком.
- 4) Періодичної оцінки ефективності стратегії та тактик управління ризиками, що здійснюється Комітетом з управління активами і пасивами.

Процентний ризик. Процентним ризиком є ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження впливу змін у відсоткових ставках на капітал Банківської Групи шляхом управління відкритими позиціями у зв'язку зі зміною ситуації на фінансових ринках. Метою політики по управлінню процентним ризиком є опис та встановлення основних критеріїв для керівництва щодо управління та контролю процентного ризику у Банківської Групи.

Ідентифікація джерел ризику здійснюється шляхом аналізу існуючої структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Групу на процентний ризик.

Банківська Група здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок, а також оцінює зміну економічної вартості капіталу в результаті рівномірного зсуву кривих доходності на задану кількість процентних пунктів. Оцінка здійснюється за всіма балансовими та позабалансовими позиціями Банківської Групи для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Для отримання кількісної оцінки змін економічної вартості капіталу внаслідок коливань відсоткових ставок у довгостроковому періоді застосовується метод дюрації.

Материнський Банк централізовано встановлює ліміт на обсяг зменшення економічної вартості капіталу для дочірніх банків – не вище 20% від обсягу регулятивного капіталу, а завданням Комітету з управління активами і пасивами є забезпечення мінімізації розривів між строками переоцінки процентних активів та пасивів за рахунок зміни параметрів окремих великих транзакцій та модифікації існуючих стандартів банківських продуктів і цінової політики. Забезпечення запланованого рівня процентного доходу здійснюється за рахунок управління відсотковим спредом.

Моніторинг середньозважених номінальних процентних ставок за фінансовими інструментами, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлений таким чином:

	31 грудня 2019 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	14.19	1.63	(0.50)	(0.17)	фіксована/ плаваюча
Кредити клієнтам	17.88	7.81	7.68	7.00	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15.98	5.55	4.60	-	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.03	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	17.45	4.93	2.49	-	фіксована/ плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	7.61	0.13	0.01	-	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	13.00	2.30	1.92	0.02	фіксована
Орендні зобов'язання	17.30	9.60	2.60	-	фіксована
Субординований борг	-	5.00	-	-	фіксована

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	31 грудня 2018 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	0.01	1.50	(0.27)	0.02	фіксована/плаваюча
Кредити клієнтам	15.42	8.78	7.20	6.82	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18.43	5.65	4.04	-	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.31	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	18.70	5.59	3.83	-	фіксована/плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.39	0.11	0.02	-	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	13.15	1.58	1.43	0.01	фіксована
Субординований борг	-	5.00	-	-	фіксована

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості до ризику зміни процентних ставок. Використовуваний відсоток зміни процентних ставок, помножений на значення фінансових активів та зобов'язань, з урахуванням ставки оподаткування, являє собою очікуваний рівень впливу на прибуток/(збиток) та капітал.

Вплив на прибуток після оподаткування та капітал представлений таким чином:

	Станом на 31 грудня 2019 року		Станом на 31 грудня 2018 року	
	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1
Вплив на прибуток до оподаткування				
Чутливість фінансових активів	472,196	(472,196)	350,626	(350,626)
Чутливість фінансових зобов'язань	(421,625)	421,625	(325,531)	325,531
Чистий вплив на капітал	41,468	(41,468)	20,578	(20,578)

Валютний ризик. Валютним ризиком є ймовірність отримання втрат через зміну гривневої вартості активів, зобов'язань або позабалансових статей, деномінованих в іноземній валюті, що викликана зміною курсів іноземних валют по відношенню до гривні.

Управління валютним ризиком здійснюється шляхом встановлення лімітів, з якими щоденно порівнюється фактичний розмір позицій, що наражають Банківську Групу на валютний ризик.

Відповідно до політики управління активами і пасивами Банківської Групи, вразливість Банківської Групи до валютного ризику оцінюється як відкрита валютна позиція в окремій валюті та, як загальна відкрита валютна позиція.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

Позиції Банківської Групи щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого-цінні метали	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в НБУ	2,806,239	170,782	148,413	14,159	-	3,139,593
Кошти в банках	194,299	2,041,623	1,782,718	296,390	1	4,315,031
Кредити клієнтам	18,858,319	9,450,687	3,738,282	21,511	-	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,268,544	1,157,393	197,488	-	-	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	143,349	9,807	14,176	-	-	167,332
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	31,483,046	12,830,292	5,881,077	332,060	1	50,526,476
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	907,422	3,568,255	1,957,426	-	-	6,433,103
Рахунки клієнтів	22,371,830	8,605,883	3,845,432	282,391	5,922	35,111,458
Орендні зобов'язання	107,870	75,356	852	-	-	184,078
Субординований борг	-	433,816	-	-	-	433,816
Інші фінансові зобов'язання	584,400	21,646	39,497	2,901	-	648,444
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	23,971,522	12,704,956	5,843,207	285,292	5,922	42,810,899
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	7,511,524	125,336	37,870	46,768	(5,921)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(101,677)	(59,216)	-	(28,757)	-	(189,650)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	59,603	126,999	-	-	-	186,602
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	(42,074)	67,783	-	(28,757)	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	7,469,450	193,119	37,870	18,011	(5,921)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в НБУ	2,068,915	135,695	103,621	12,227	-	2,320,458
Кошти в банках	21,556	1,083,318	1,217,083	188,025	2	2,509,984
Кредити клієнтам	16,319,121	9,962,077	1,458,814	22,219	-	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	530,371	284,957	297,635	-	-	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	-	-	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи	126,424	11,231	8,788	-	-	146,443
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	22,743,815	11,477,278	3,085,941	222,471	2	37,529,507
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	713,689	3,531,178	557,367	-	-	4,802,234
Рахунки клієнтів	16,729,573	6,955,451	2,849,910	211,884	3,851	26,750,669
Субординований борг	-	483,579	-	-	-	483,579
Інші фінансові зобов'язання	447,604	37,391	32,057	4,106	-	521,158
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	17,890,866	11,007,599	3,439,334	215,990	3,851	32,557,640
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	4,852,949	469,679	(353,393)	6,481	(3,849)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(30,773)	(693,200)	-	-	-	(723,973)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	329,607	27,688	364,713	-	-	722,008
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	298,834	(665,512)	364,713	-	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	5,151,783	(195,833)	11,320	6,481	(3,849)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Банківської Групи до 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Банківською Групою при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Банківської Групи і який являє собою оцінку керівництвом Банківської Групи можливої зміни валютних курсів. В аналіз чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) по відношенню до діючих.

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	15,836	(15,836)	(16,058)	16,058

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	3,105	(3,105)	928	(928)

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банківська Група здійснює управління своїми активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансове положення Банківської Групи може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Банківської Групи щодо управління фінансовими ризиками спрямована на управління ризиком, який виникає у результаті ринкових коливань. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатися до таких методів як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів хеджування. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на активи, які обліковуються у комбінованому звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Банківської Групи щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

Географічний ризик. Головною вимогою Материнського Банку є дотримання лімітів на рівні країн, в яких розташовані банки-контрагенти. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Банківської Групи у відповідності з процедурою Материнського Банку, головною метою якої є доведення принципів встановлення рейтингів країн.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно з критерієм їх реєстрації. Згідно з корпоративною кредитною політикою Банківської Групи цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти можуть бути профінансовані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	3,139,593	-	-	3,139,593
Кошти в банках	782,201	154,996	3,377,834	4,315,031
Кредити клієнтам	32,064,472	3,580	747	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,623,425	-	-	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	167,320	12	-	167,332
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	46,989,307	158,588	3,378,581	50,526,476
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	189,851	4,182,677	2,060,575	6,433,103
Рахунки клієнтів	34,494,720	162,819	453,919	35,111,458
Орендні зобов'язання	184,078	-	-	184,078
Субординований борг	-	-	433,816	433,816
Інші фінансові зобов'язання	641,264	7,103	77	648,444
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	35,509,913	4,352,599	2,948,387	42,810,899
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	11,479,394	(4,194,011)	430,194	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	-	-	2,320,458
Кошти в банках	32,596	62,131	2,415,257	2,509,984
Кредити клієнтам	27,760,677	891	663	27,762,231
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,112,963	-	-	1,112,963
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	-	-	3,677,428
Інші фінансові активи	145,975	3	465	146,443
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	35,050,097	63,025	2,416,385	37,529,507
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:				
Кошти банків та інших фінансових установ	325	3,327,352	1,474,557	4,802,234
Рахунки клієнтів	26,262,942	133,775	353,952	26,750,669
Субординований борг	-	-	483,579	483,579
Інші фінансові зобов'язання	519,954	-	1,204	521,158
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	26,783,221	3,461,127	2,313,292	32,557,640
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	8,266,876	(3,398,102)	103,093	

29. Події після звітної дати

З початку поширення у світі та в Україні нового коронавірусу (COVID-19), почалось різке посилення негативних тенденцій у світовій економіці, в тому числі і щодо кредитоспроможності українських контрагентів. Однак у багатьох випадках вони будуть залежати від специфіки того чи іншого контрагента. Урядом України були запроваджені обмежувальні заходи щодо операційної діяльності суб'єктів господарювання та карантинні заходи, але Банк не вбачає значний вплив на результати діяльності Банку на даний час. Суттєвих змін щодо загальної стратегії Банку у зв'язку з умовами ведення бізнесу в умовах карантину не відбулося. Безпосередні наслідки поширення коронавірусу COVID-19 вплинули на фізичні канали стосунків, а саме Банк ввів тимчасові обмеження на допустиму кількість одночасного перебування клієнтів в приміщенні відділень.

Розуміючи всю складність ведення бізнесу в умовах карантину, Банк запровадив особливий пільговий період обслуговування кредитів на період дії карантину для населення та бізнесу – кредитні канікули. Їх мета – зменшити фінансове навантаження на клієнта, більш зручно розподілити оплату за кредитом у часі. В залежності від кожної конкретної ситуації, Банком запропоновано декілька варіантів реструктуризації. Роздрібним клієнтам за споживчими кредитами, іпотекою чи кредитом на авто, як-правило, пропонується «пакетний» підхід: зменшення розміру або відтермінування обов'язкових платежів на період дії карантину, подовження терміну дії кредитного договору. Середньому і великому бізнесу пропонується індивідуальний підхід, ураховуючи, що і карантин по-різному вплинув на корпоративних позичальників.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)**

29. Події після звітної дати (продовження)

Також, Банк здійснив ряд необхідних заходів з метою забезпечення безперебійного та безпечного функціонування установи, а саме:

- вжито заходів, щодо постійної дезінфекції відділень Банку та Головного офісу та змінено порядок відвідання відділень клієнтами та розпорядок роботи з клієнтами;
- прийнято ряд рішень, щодо забезпечення безперебійної роботи клієнтських сервісів та банківських продуктів.

В подальшому, найбільший вплив на Банк може мати невизначеність, результат якої залежить від майбутніх подій, що не є під безпосереднім контролем Банку, але які можуть впливати на його фінансові звіти в майбутньому. При цьому, Банк має значний запас ліквідності та капіталу для забезпечення своєчасного розрахунку за всіма зобов'язаннями перед клієнтами, у тому числі, в умовах можливого посилення відтоків клієнтських коштів, пов'язаних з загостренням ситуації щодо поширення COVID-19 та її впливу на соціально-економічне становище в країні.